

ARCHIWUM PAŃSTWOWE W KALISZU

PODSUMOWANIE
DZIAŁALNOŚCI W 2016 R.

Archiwum Państwowe jest urzędem administracji państwowej specjalnej, powołanym do kształtowania spuścizny dokumentacyjnej archiwalnej z terenu swych kompetencji, zabezpieczenia tej dokumentacji, gromadzenia, przechowywania i jej udostępniania, gromadzenia materiałów niearchiwalnych oraz wydawania ze wspomnianych materiałów uwierzytelnionych odpisów, wypisów, zaświadczeń i kopii, a także do publikowania źródeł i prowadzenia badań w dziedzinie archiwistyki.

Archiwum Państwowe w Kaliszu działa na terenie byłego województwa kaliskiego, obecnie 3 województw:

wielkopolskiego (powiaty: jarociński, kaliski - grodzki i ziemski, kępiński, krotoszyński - poza gminą Kobylin, ostrowski, ostrzeszowski i pleszewski)

łódzkiego (powiat wierszowski - poza gminą Lututów)

dolnośląskiego (gminy: Dziadowa Kłoda, Międzybórz i Syców - z powiatu oleśnickiego)

CODZIENNA PRACA

56

CO POSIADAMY?

Stan na 31 grudnia 2016 r.:

- 1488 zespołów i zbiorów akt
- 306 530 j.a.
- 3617,35 mb

W 2016 r. przybyło 8339 j.a., tj. 88,54 mb. Na ten wynik złożyło się.:

- powstanie 11 zespołów i zbiorów – 5 z archiwów zakładowych i składnic akt; 3 spuścizny z darów od osób prywatnych, 1 spuścizna w wyniku zakupu od osoby prywatnej, 1 zespół w wyniku przejęcia akt likwidowanej Wielkopolskiej Wyższej Szkoły Humanistyczno-Ekonomicznej w Jarocinie, 1 zespół w wyniku wyodrębnienia z opracowanego zespołu (łącznie 3366 j.a., 19,67 mb)
- przejęcie dopływów do zespołów już istniejących: 4975 j.a., tj. 68,88 mb

Ilość nabytków była na podobnym poziomie jak w 2015 r.

Stosunkowo mało przekazano akt sądowych

Prawie dwukrotnie zwiększył się napływ akt stanu cywilnego – w wyniku skrócenia czasu przechowywania akt małżeństw i zgonów w USC do 80 lat

W formie darów od osób prywatnych pozyskaliśmy
327 j.a. (0,73 mb)

Najciekawsze nabytki w 2016 r.

Kaliskie księgi hipoteczne z lat 1820-2016 (119 j.a.)

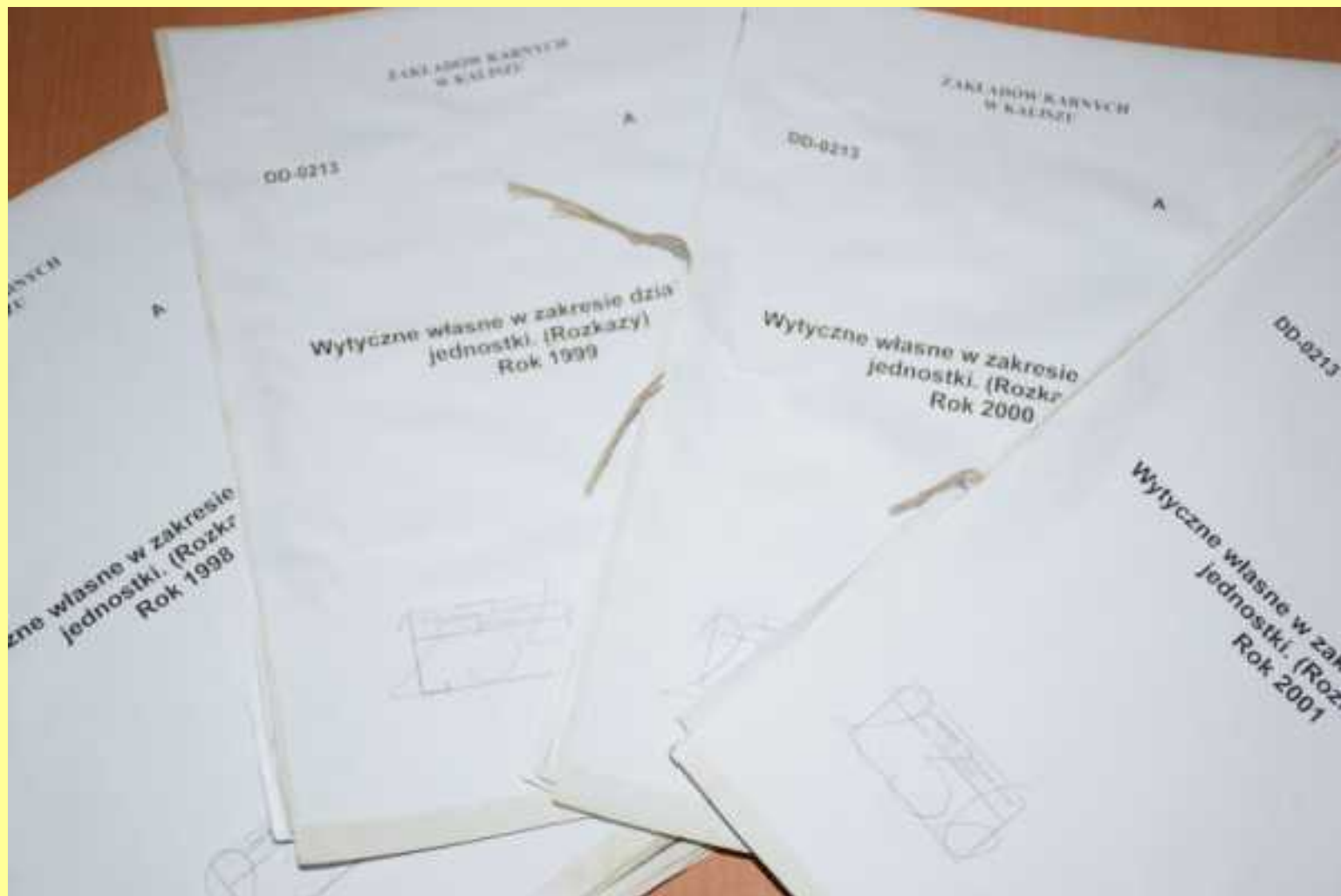

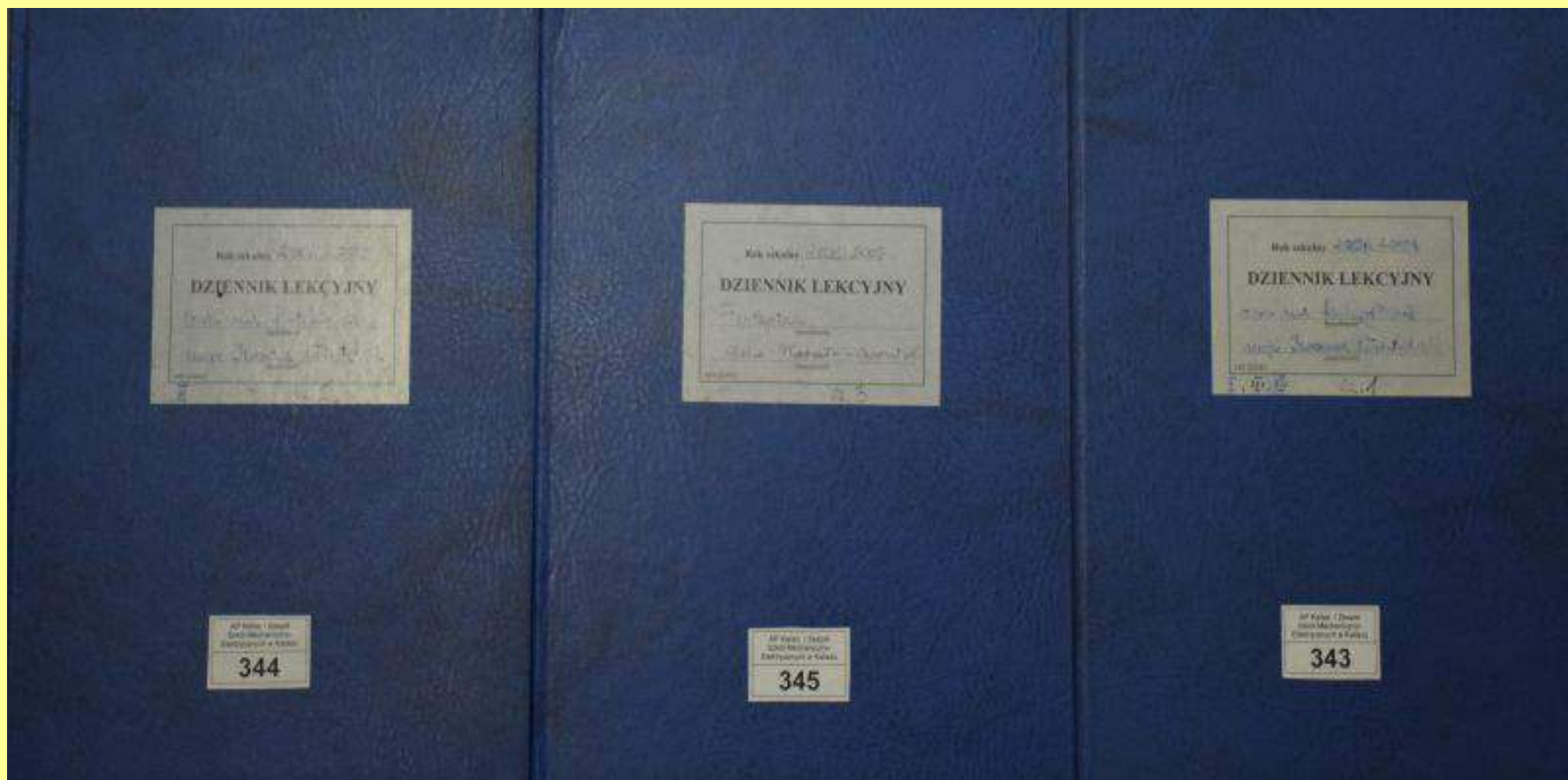
Akta statystyczne z lat 1993-1998 (523 j.a., 24 mb)

Akta zlikwidowanego Zakładu Karnego w Kaliszu z lat 1967-2015 (427 j.a.)

Akta Zespołu Szkół Elektroniczno-Mechanicznych w Kaliszu z lat 1956-2007 (289 j.a.)

Dary osób prywatnych

Mirosław Żarnowski z Turowów:

Pocztówki przedstawiające walory krajoznawczo-turystyczne powiatu pleszewskiego

PRZYKAZANIA
CZŁONKA KOŁA MŁ. P. C. K.

1. Staraj się dopomóc każdemu, kto twojej pomocy potrzebuje.
2. Opiekuj się słabszymi.
3. Dbaj o zdrowie.
4. Przestrzegaj czystości.
5. Kochaj i ochraniaj przyrodę.
6. Spełniaj sumiennie swe obowiązki.
7. Wytwarzaj w swych zamierzeniach.
8. Szanuj pracę innych.
9. Stwarzaj radość i zadowolenie.
10. Bądź prawy i dzielny.

Graf. Sp. Pracy „Grochów” — B-10010

Rok szkolny

19 48/9

MILUJ BLIŹNIEGO

BLIŹNIEMU SŁUŻ...

K A R T A
Członka Koła Młodzieży
POLSKIEGO CZERWONEGO
KRZYŻA

№ 9.

Komisarz Powiatowy Kojacki
Pożyczki Obrony Przeciwlotniczej
w Kaliszu

Kwit Nr. 546

Nazwisko i imię

Rogacki
Zenon

Zawód — Stanowisko

krawiec

Dokładny adres ofiarodawcy

Kalisz,

Subkowy 9.

Opis daru

1 przedmiot stary
8 mebli meblowych,
meble mebl.

Kalisz, dnia

12.9.19

1939 r.

Komisarz Powiatowy
Pożyczki Obrony Przeciwlotniczej

Kojacki

dr. n. med. Kazimierz Rogacki:

dokumenty z działalności zakładu krawieckiego Zenona Rogackiego;
z lat nauki Kazimierza Rogackiego w kaliskim „Asnyku” i podczas studiów
medycznych, dokumentacja pracy zawodowej w kaliskich szpitalach itp.

Elżbieta Siarkiewicz z Kalisza:
wyścig na hulajnogach w Przedszkolu nr 6 w Kaliszu i taniec Kujawiak w
wykonaniu dzieci w 1953 r.

Jerzy Piotrowicz z Kalisza:
Zdjęcie z kolonii letnich Kaliskich
Fabryk Tiulu, Firanek i Koronek
w Wąsoszy w powiecie konińskim
w 1960 r.

Henryk Drapiński przekazał kolejne wspomnienia
dotyczące czasu okupacji w Kaliszu – współpraca trwa
od 2010 r.

Andrzej Genstwa (uzupełnienie spuścizny):
Stempel okolicznościowy Kaliskiej
Kolei Dojazdowej z 2004 r.

Likwidacja zespołu Varia – ulotki, programy, zaproszenia

387 j.a. podzielono pomiędzy następujące zespoły archiwalne:

- Rzymsko-Katolicki Konsystorz Kaliski
- Zbiór materiałów dotyczących II wojny światowej
- Spuścizna Ignacego i Jerzego Dembnych z Kalisza
- Zbiór czasopism
- Zbiór druków ulotnych
- Polskie Towarzystwo Historyczne Oddział w Kaliszu
- Zbiór materiałów rodzinnych

OPRACOWANIE

Ogółem

Lp.	rodzaj materiału archiwalnego	zasób opracowany ogółem				
		metry bieżące	jednostki inwentarzowe	liczba dokumentów dokumentacyjnych	liczba plików	rozmiar w GB
1	materiały aktowe (tekstowe i elektroniczne)	1987,48	151 656	—	—	—
2	dokumenty pergaminowe i papierowe	0	1	—	—	—
3	dokumentacja techniczna	0	0	—	—	—
4	materiały kartograficzne	0,32	87	—	—	—
5	fotografie	0,80	652	—	—	—
6	filmy	0	0	—	—	—
7	nagrania dźwiękowe	0	0	—	—	—
8	pieczęcie	0	14	—	—	—
9	inne (plakaty, afisze, druki ulotne)	5,78	2302	—	—	—
10	RAZEM:	1994,38	154 712			

W okresie sprawozdawczym opracowano 9248 j.a., 39,62 mb. Z tego:

- opracowano całkowicie – 7863 j.a., 33,55 mb.
  - zinwentaryzowano – 1385 j.a., 6,07 mb.
  - zewidencjonowano – 378 j.a., 1,69 mb.
-
- Od kilku lat Archiwum preferuje opracowywanie akt sądowych. Związane jest to z zainteresowaniem ze strony użytkowników – głównie genealogów. Inwentaryzowanie tego rodzaju materiałów jest również pomocne przy przeprowadzaniu kwerend przez pracowników.
-
- **W 2016 r. całkowicie opracowane zostały zespoły:**
  - Sąd Grodzki w Jarocinie z lat [1883] 1929-1939 [1952]
  - Sąd Grodzki w Jarocinie z lat [1896] 1945-1950 [1953]
  - Sąd Grodzki w Koźminie z lat [1938] 1945-1950 [1955]
-
- **W toku opracowania są dwa zespoły:**
  - Spuścizna Tadeusza Martyna z Kalisza
  - Liceum Pedagogiczne w Kaliszu

CAŁY ZASÓB APK JEST ZEWIDENCJONOWANY

Ewidencję tworzy m. in.

1067 inwentarzy książkowych i kartkowych

305 spisów zdawczo-odbiorczych

Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej św. Mikołaja Kalisz	691	Przebiegiła	inwent	Nazwiska wypic
Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej Trzeźnia	761	Przebiegiła	inwent	Nazwiska wypic
Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej Tykadłów	764	Przebiegiła	inwent	Nazwiska wypic
Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej Wąchofnowy	765	Przebiegiła	inwent	Nazwiska wypic
Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej Węglewice	1345	Przebiegiła	inwent	Nazwiska wypic
Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej Wieruszów	767	Przebiegiła	inwent	Nazwiska wypic
Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej Wójcisz	769	Przebiegiła	inwent	Nazwiska wypic
Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej Zbierski	770	Przebiegiła	inwent	Nazwiska wypic
Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej Zdzitary	1466	Przebiegiła	inwent	Nazwiska wypic
Parafia obrządku greckokatolickiego w Kaliszu	222	Przebiegiła	inwent	Nazwiska wypic
Urząd Stanu Cywilnego Bałdowice	653	Przebiegiła	inwent	Nazwiska wypic
Urząd Stanu Cywilnego Baranów	654	Przebiegiła	inwent	Nazwiska wypic
Urząd Stanu Cywilnego Borek	1382	Przebiegiła	inwent	Nazwiska wypic
Urząd Stanu Cywilnego Borzętkoźce	658	Przebiegiła	inwent	Nazwiska wypic
Urząd Stanu Cywilnego Bralin	659	Przebiegiła	inwent	Nazwiska wypic
Urząd Stanu Cywilnego Buczki Wielki	661	Przebiegiła	inwent	Nazwiska wypic
Urząd Stanu Cywilnego Cieszyń	662	Przebiegiła	inwent	Nazwiska wypic

EWA

**Ewidencja Archiwum
Państwowego
w Kaliszu**

Szukaj przez nr zespołu

Szukaj przez zespół

Szukaj przez wyraz(y) w tytule jednostki

Szukaj przez hasła indeksowe

Zespoły dostępne w EWA

Nazwiska wypożyczającego

INDEKSACJA

- W 2016 r. zakończono indeksowanie ksiąg urodzeń małżeństw i zgonów z Akt stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej Dobrzec – z lat 1872-1915 sporządzono 26 602 rekordy
- zindeksowano 29 j.a. z zespołu Prezydium Powiatowej Rady Narodowej – Urząd Miasta i Powiatu w Ostrowie Wielkopolskim – 2 616 rekordów
- sprawdzono i poprawiono indeks osobowy i rzeczowy do akt nadzoru budowlanego Urzędu Miasta i Gminy w Pleszewie – 547 rekordów
- Ogółem APK posiada 31 indeksów m. in. do ksiąg parafii rzymskokatolickich kaliskich; akt notariuszy kaliskich: Aleksandra Blizińskiego, Franciszka Głowackiego, Zbigniewa Dulęby i Stefana Kuczyńskiego; akt Nadzoru Budowlanego miasta Kalisza z lat 1917-1950

122

Notariusz: Bliziński Aleksander

Sygn.: 11

Nr aktu: 3

Rok: 1922

Wartość: 500000

Waluta: mk

Opis:

Uwagi

Maż. J. sprzedaje nw. połowę osady w we wsi Madalin

Osobowe

Janaszekiewicz mał. Michał i Anna	Madalin	Strzałków	kaliski	
Janaszekiewicz Zofia	Madalin	Strzałków	kaliski	
Więckowski Władysław	Madalin	Strzałków	kaliski	
Sprzedaż-kupno nieruchomości	-			

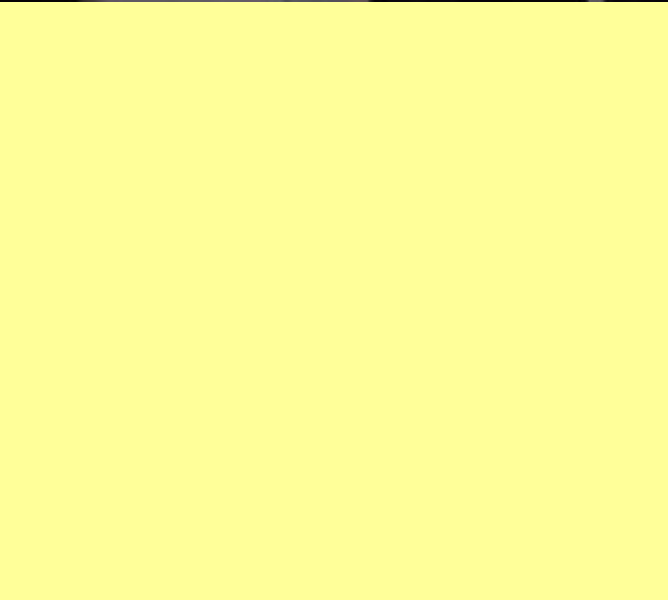

Indeks : Tabela												
	Nazwa zespołu	Cd	Sygn	Rok	Rodzaj aktu	Miejscowość	Nr aktu	Nr strony	Pole1	Nazwisko	Imię	Uwagi
	Parafia św. Józefa w Kaliszu	0	77	1901	M	Kalisz	48	248		Wize	Zofia	
	Parafia św. Józefa w Kaliszu	0	77	1901	M	Kalisz	43	243		Woźniak	Dorota	
	Parafia św. Józefa w Kaliszu	0	77	1901	M	Kalisz	44	244		Cozaś	Mikołaj	
	Parafia św. Józefa w Kaliszu	0	77	1901	M	Kalisz	44	244		Marciniak	Marianna	
	Parafia św. Józefa w Kaliszu	0	77	1901	M	Tyniec	45	245		Zakulski	Kazimierz	
	Parafia św. Józefa w Kaliszu	0	77	1901	M	Tyniec	45	245		Ronke	Aniela	
	Parafia św. Józefa w Kaliszu	0	77	1901	M	Kalisz	46	246		Kordas	Ludwik	
	Parafia św. Józefa w Kaliszu	0	77	1901	M	Kalisz	46	246		Przybylska	Anna	
	Parafia św. Józefa w Kaliszu	0	77	1901	M	Kalisz	47	247		Gieysztor	Michał	
	Parafia św. Józefa w Kaliszu	0	77	1901	M	Kalisz	53	253		Kamieńska	Stanisława	
	Parafia św. Józefa w Kaliszu	0	77	1901	M	Kalisz	48	248		Pietrzyński	Stanisław	
	Parafia św. Józefa w Kaliszu	0	77	1901	M	Kalisz	42	242		Kasprzak	Walenty	
	Parafia św. Józefa w Kaliszu	0	77	1901	M	Kalisz	49	249		Mielcarek	Adam	

WYKORZYSTANIE ZASOBU ARCHIWALNEGO

- W pracowni naukowej udostępniono ogółem 7070 akt i mikrofilmów.
- 51 % tych udostępnień miało cel genealogiczny – przeglądano głównie akta metrykalne i stanu cywilnego, księgi ludności i meldunkowe.
- Zauważalny jest wzrost badań do celów naukowych – najczęściej wykorzystywano akta administracji z XIX i XX w. z rejonu Kalisza i Krotoszyna.
- Do celów własnościowych najczęściej przeglądano akta administracji na stopniu powiatowym i gminnym, księgi i akta hipoteczne sądów, akta gruntowe, notarialne i sądowe.

- W 2016 r. złożono 470 wniosków o udostępnienie akt, z czego 40% dotyczyło badań genealogicznych; 29 % spraw własnościowych, 17% badań naukowych.
- 427 wniosków złożyli obywatele polscy, gościliśmy także 43 cudzoziemców – z Niemiec, Francji, Kanady, Izraela, Belgii i Białorusi
- W ubiegłym roku pracownię odwiedziło ogółem 848 osób, z czego 835 skorzystało z zasobu archiwalnego, 11 osób zaczerpnięto informacji, a 2 skorzystały z księgozbioru bibliotecznego APK.
- Jeśli chodzi o obecność grup zorganizowanych w pracowni, gościliśmy m. in. studentów Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego w Kaliszu UAM w Poznaniu, uczniów przygotowujących się do konkursu „Ad fontes!”, członków projektu „Convoi 77”, grupę niemieckich badaczy historii ewangelików z Prażuch, Stawiszyna i Kalisza. Z akt korzystali także architekci startujący w konkursie na koncepcję rewitalizacji Parku Miejskiego w Kaliszu.

Udostępnianie materiałów archiwalnych w pracowni naukowej w 2014 r.

Cel udostępnienia	użytkownicy	odwiedziny	jednostki inw.
naukowy	89	204	2152
genealogiczny	165	432	5396
własnościowy	109	163	687
publicystyczny	12	33	209
inne: prace zaliczeniowe	78	102	519
Razem	453	934	8963

Udostępnianie materiałów archiwalnych w pracowni naukowej w 2016 r.

Cel udostępnienia	użytkownicy	odwiedziny	jednostki inw.
naukowy	81	171	1712
genealogiczny	187	346	3574
własnościowy	132	194	860
publicystyczny	13	22	149
inne: prace zaliczeniowe	57	102	775
Razem	470	835	7070

Z roku na rok maleje ilość reprodukcji sporządzanych na potrzeby użytkowników pracowni naukowej.

rodzaje reprodukcji	liczba reprodukcji
kserokopie	1983
mikrofilmy	0
fotografie analogowe	0
fotografie cyfrowe	40
skany	1249

KWERENDY

- W 2016 r. do APK wpłynęło 949 podań, z czego 693 było złożonych przez instytucje krajowe i obywateli Polski. 27% wniosków pochodziło z zagranicy (instytucje i osoby prywatne). Ponad połowę stanowią wnioski o przeprowadzenie kwerendy genealogicznej.
- Na potrzeby urzędów przeprowadzono 264 kwerendy (28%)
- Tylko 1,5 % poszukiwań służyło do celów naukowych – m. in. na zlecenie MOZK, KTPN, Muzeum II Wojny światowej w Gdańsku

rodzaje kwerend	liczba kwerend
naukowe	15
genealogiczne	505
własnościowe	94
socjalne	28
inne*	307
Razem	949

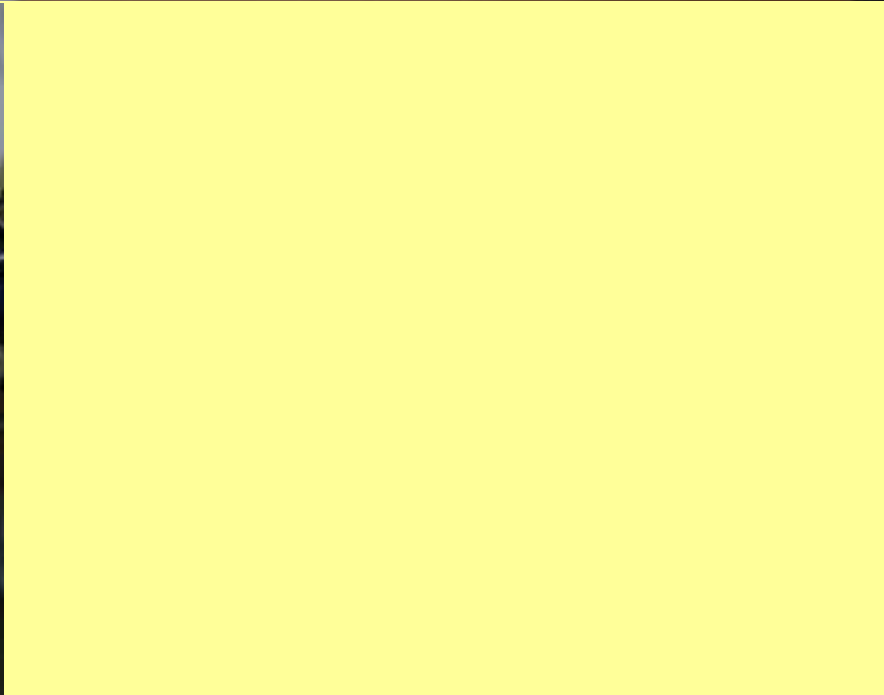
- Pracownicy Oddziału II udzielili 2450 informacji na temat zasobu, udostępniania, wypożyczania i sprowadzania mikrofilmów oraz załatwiania kwerend
- w Punkcie Obsługi Klienta udzielono 166 informacji na miejscu oraz przez telefon, część spraw miała swoją kontynuację w postaci przeprowadzenia kwerendy

TECHNICZNE ZABEZPIECZENIE ZASOBU

a) profilaktyka

l. p.	rodzaj przedsięwzięć	ilość akt w metrach
1.	odkurzanie akt	81,54
2.	umieszczanie akt w pudłach lub teczkach	149,76
3.	natłuszczanie opraw skórzanych	12,20
4.	kontrola stanu zachowania i warunków przechowywania akt	3617,35

b) przygotowanie akt do digitalizacji:

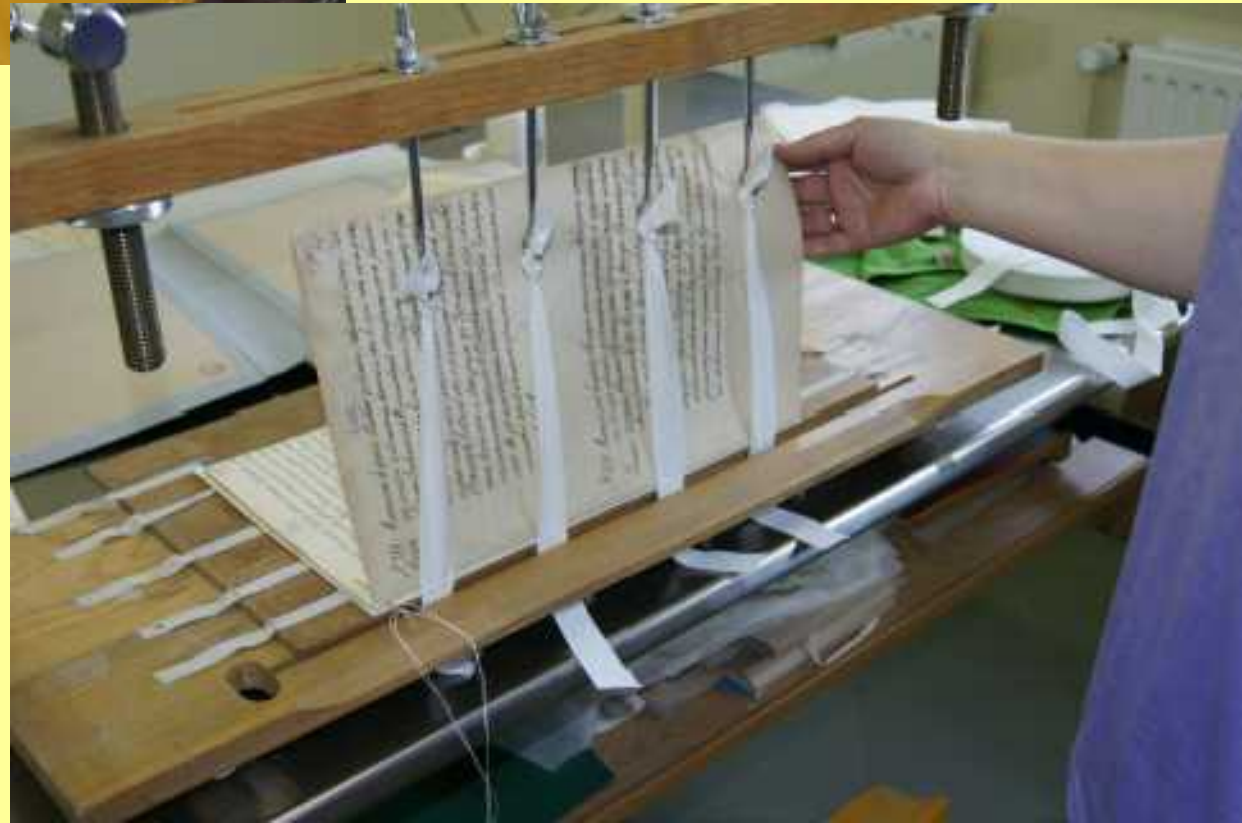
- przegląd 533 j.a. zespołu Naczelnik Powiatu Kaliskiego z lat 1817-1866 [1867]
- konserwację całkowitą 1 j.a.
- rozszycie całkowite lub częściowe 21 poszytów
- Wyprostowanie żelazkiem 251 kart
- podklejenie 91 przedarć
- oczyszczenie z kurzu 2838 kart

c) konserwacja właściwa akt przewidzianych do digitalizacji – objęła 126 j.a., m. in. księgi meldunkowe Akt miasta Kalisza; Komenda Powiatowa Policji Państwowej w Kaliszu

L. p	rodzaj prac konserwatorskich	rodzaje obiektów	liczba kart konserwatorskich	obiektyw sztukach/metrach
1.	Czyszczenie mechaniczne	Księga, poszyt - papier maszynowy	4287	(125 j.a)
		Poszyt- papier czerpany	38	(1 j.a)
2.	Rozklejenie, rozłożenie księgi	Księga, poszyt - papier maszynowy		6 j.a
		Poszyt- papier czerpany		1 j.a
3.	Kąpiele wodne, tamponowanie	Księga, poszyt - papier maszynowy	410	
		Poszyt- papier czerpany	38	
4.	Prostowanie kart	Księga, poszyt - papier maszynowy	937	
		Poszyt - papier czerpany	38	
5.	Sklejanie przedarc bibułka japońską lub filmoplastem	Księga, poszyt- papier maszynowy	437	
		Poszyt – papier czerpany	18	
6.	Przyklejanie marginesów	Księga, poszyt - papier maszynowy	12	
		Poszyt – papier czerpany	11	
7..	Dublowanie kart	Księga, poszyt - papier maszynowy	258	
8.	Uzupełnianie ubytków	Księga, poszyt - papier maszynowy	8	
9.	Rekonstrukcja księgi	Księga, poszyt - papier maszynowy		9 j.a
		Poszyt – papier czerpany		1 j.a
10	Dezynfekcja przekładkowa	Księga, poszyt - papier maszynowy	2261	

d) Sporządzanie kopii zabezpieczających zasób APK

-zdigitalizowano 990 j.a. z lat 1874-1935, w tym 443 j.a. we własnej pracowni – m. in. Komenda Powiatowa Policji Państwowej w Kaliszu, a 547 j.a. zeskanowała firma ArchiDoc z Chorzowa – akta metrykalne i stanu cywilnego; podpisano porozumienie z MOZK, na mocy którego za udostępnienie pomieszczenia do digitalizacji, firma wykonująca usługę dla muzeum, sporządzi dla APK 2904 skany ze 114 ksiąg stanu cywilnego

- podpisano porozumienie z Fundacją „Chrońmy Dziedzictwo” w Lublinie, w ramach którego sfotografowano ok. 2000 akt sądowych z Krotoszyna z XIX w. Zostaną one przekazane APK jako pliki użytkowe w 2017 r.

NADZÓR ARCHIWALNY

- APK na dzień 31 grudnia 2016 r. nadzorowało 164 jednostki organizacyjne. Z tego, 81 to jednostki państwowe, a 83 to organy samorządu terytorialnego wraz z samorządowymi jednostkami organizacyjnymi.
- Do przejęcia pozostał nam blisko 1 km akt, głównie z sądów. Materiały przed przekazaniem do APK muszą jednak zostać poddane zabiegom konserwatorskim i introligatorskim. Akta zaległe, pochodzące z jednostek samorządowych wymagają uporządkowania.
- W roku sprawozdawczym przeprowadzono 24 kontrole ogólne i 21 problemowych.
- We wszystkich kontrolowanych jednostkach przestrzegano przepisów kancelaryjno-archiwalnych.

Zatwierdzanie przepisów kancelaryjno-archiwalnych w jednostkach nadzorowanych

rodzaj jednostek → rodzaj przepisu ↓	państwowe		samorządowe	
	nowe przepisy	zmiany w przepisach	nowe przepisy	zmiany w przepisach
instrukcje kancelaryjne	3	—	1	2
instrukcje archiwalne	—	—	—	—
wykazy akt	3	—	—	5

Liczba przepisów zaopiniowanych w nienadzorowanych jednostkach organizacyjnych

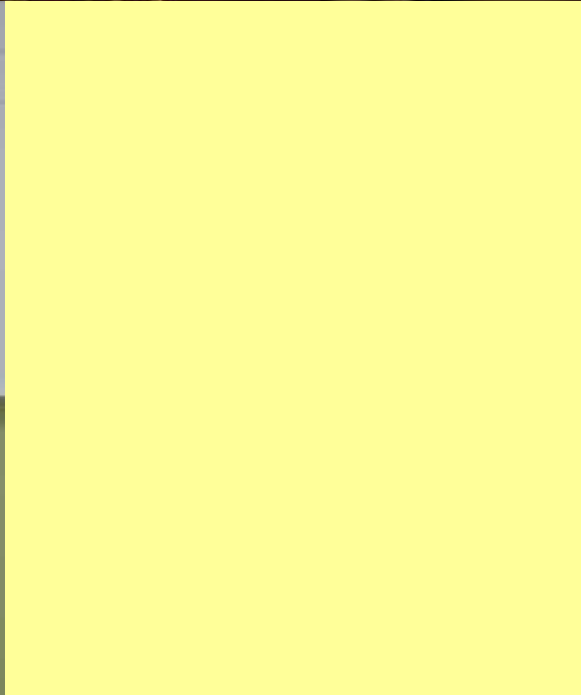
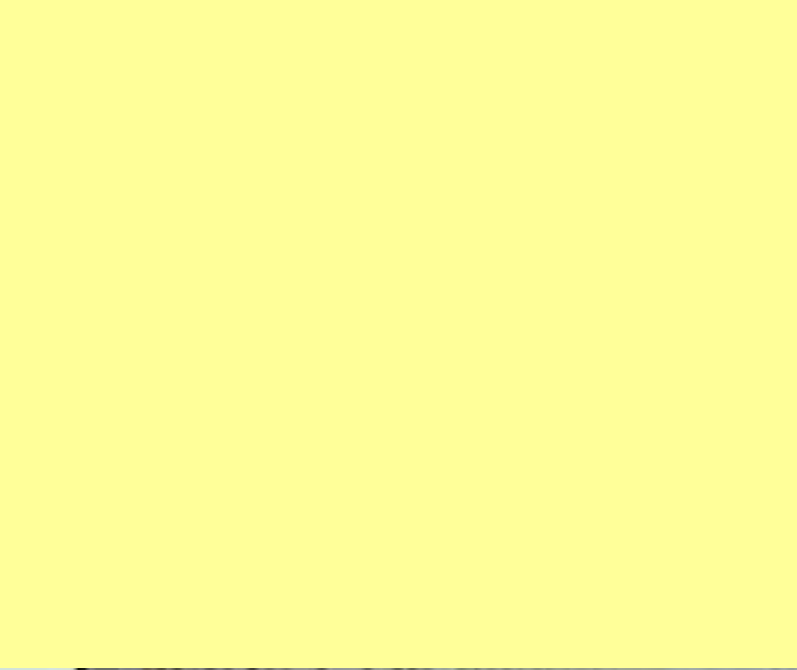
rodzaj przepisu ↓	nowe przepisy	zmiany w przepisach
instrukcje kancelaryjne	20	—
instrukcje archiwalne	19	—
wykazy akt	22	64

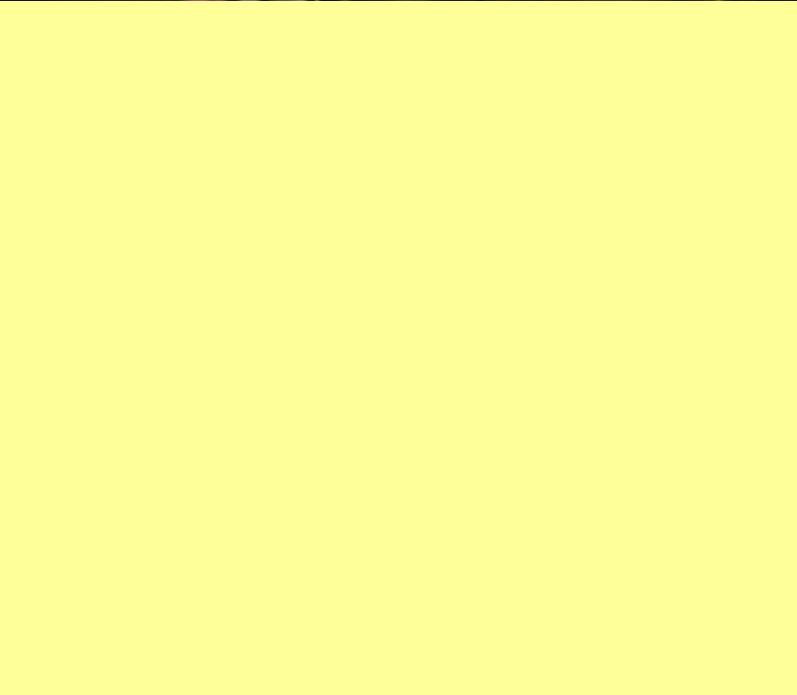
W 2016 r. wydano 265 zgód na brakowanie dokumentacji niearchiwalnej, pozytywnie zaopiniowano 9 wniosków.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono 3 szkolenia kancelaryjno-archiwalne dla 28 osób, zatrudnionych m. in. w firmach: Spółka Wodno-Ściekowa „Prosna” w Kaliszu, Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej S.A. w Kaliszu, Suntronic w Kaliszu, Przedsiębiorstwo Produkcyjne Aparatów i Konstrukcji Energetycznych „ZMER” Sp. z o.o. w Kaliszu, Colian Sp. z o.o. w Opatówku, Firma Instalacyjno-Budowlana Wirax Spółka Jawna w Kaliszu.

DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWA

- Centralne komisje i zespoły międzyarchiwalne: Grzegorz Waliś jest członkiem Zespołu ds. Rozmieszczenia Zasobu Archiwalnego Archiwów Państwowych i Centralnej Komisji Archiwalnej Oceny Dokumentacji
- Komisja metodyczna w Poznaniu: jej członkiem jest Edyta Pietrzak. W posiedzeniach uczestniczyli także dr Grażyna Schlender i Karol Andrzejewski. W 2016 r. odbyły się 4 posiedzenia na których m. in. zatwierdzano opracowane zespoły.
- Komisja Archiwalnej Oceny Dokumentacji w Poznaniu: jej członkami są dyrektor APK dr Grażyna Schlender i Karol Andrzejewski. W posiedzeniach uczestniczy także Edyta Pietrzak. W minionym roku odbyły się 3 posiedzenia. Omawiano m. in. wnioski z jednostek organizacyjnych na brakowanie dokumentacji niearchiwalnej, problemy w przejmowaniu materiałów archiwalnych w 2016 r.
- Komisja zakupu archiwaliów: odbyły się 4 posiedzenia, podczas których zdecydowano o kupnie łącznie 51 obiektów (czasopisma i druki ulotne dotyczące kaliskich fabryk i więzienia, materiały do dziejów Kalisza z lat 1918-1939)

Konferencje z udziałem przedstawicieli archiwum

rodzaj konferencji	tematyka	reprezentant
krajowe	III Spotkanie Forum Edukatorów Archiwalnych, Warszawa	dr Grażyna Schlender
	III Ogólnopolska Konferencja Genealogiczna, Brzeg	Krystyna Bęcka
	„Zasada przynależności zespołowej w praktyce archiwów państwowych” Warszawa	Edyta Pietrzak
	Dni Digitalizatora, Warszawa	Grzegorz Waliś

Udział we władzach instytucji naukowych i kulturalnych

- W 2016 r. odbyły się dwa zebrania członków Stowarzyszenia Archiwistów Polskich Oddział w Kaliszu. Podczas nich m. in. przedstawiono działalność SAP w 2015 r., omawiano problemy z systemem EZD, przedstawiono koncepcję przewodnika po zasobie archiwalnym
- W marcu 2016 r. odbyło się zebranie założycielskie Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Archiwaliów

nazwa instytucji	przedstawiciel archiwum	funkcja
SAP Oddział w Kaliszu	Karol Andrzejewski	prezes
Kaliskie Towarzystwo Przyjaciół Archiwaliów	dr Grażyna Schlender	członkini Komitetu Założycielskiego
Kaliskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk	dr Grażyna Schlender	członkini
Kaliskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk	Grzegorz Waliś	członek
Kaliskie Towarzystwo Genealogiczne Kalisia	Krystyna Bęcka	członkini

PRZECHOWALNICTWO

Rozmiar zasobu dokumentacji niearchiwalnej

	Rozmiar łączny				nabytki			
	odpłatnie		nieodpłatnie		odpłatnie		nieodpłatnie	
	mb	j.	mb	j.	mb	j.	mb	j.
osobowa	91,96	18309	17,75	8025	0	0	0	0
płacowa	107,91	2869	4,45	39	0	0	0	0
inna	238,10	10422	4,59	59	82,30	6982	0	0
RAZEM	437,97	31600	26,79	8123	82,30	6982	0	0

W 2016 r. przejęto dokumentację likwidowanej Wielkopolskiej Wyższej Szkoły Humanistyczno-Ekonomicznej w Jarocinie

W zakresie dokumentacji osobowo-płacowej przeprowadzono 230 kwerend, w tym 200 na wnioski osób prywatnych. W Punkcie Obsługi Klienta udzielono 654 informacji odnośnie dokumentacji osobowo-płacowej.

POPULARYZACJA

Archiwum
PAŃSTWOWE W KALISZU

Archiwum
PAŃSTWOWE W KALISZU

W 2016 r. wiodącym tematem naszych działań popularyzatorskich była 35. rocznica ogłoszenia stanu wojennego

- W ramach V Marcowego Maratonu Archiwalnego uroczysto otwarto wystawę pt. „586 dni stanu wojennego” z udziałem Pawła Spodenkiewicza z IPN Oddział w Łodzi
- APK jako dopełnienie wystawy opracowało ekspozycję regionalną pt. „Stan wojenny w Kaliszu”
- Gośćmi specjalnymi, którzy podzielili się swoimi wspomnieniami na temat stanu wojennego byli: Krzysztof Szac, Tadeusz Wolf, Włodzimierz Muth, Maciej Pawlak i Edward Grzeliński
- W wernisażu uczestniczyła młodzież z II Liceum Ogólnokształcącego

RUDZIEŃ 1-21
zwieszanie
amni wojennego

MAJ 7-21
Wymiar
esprawiedliwa

WIEŚ 1-15

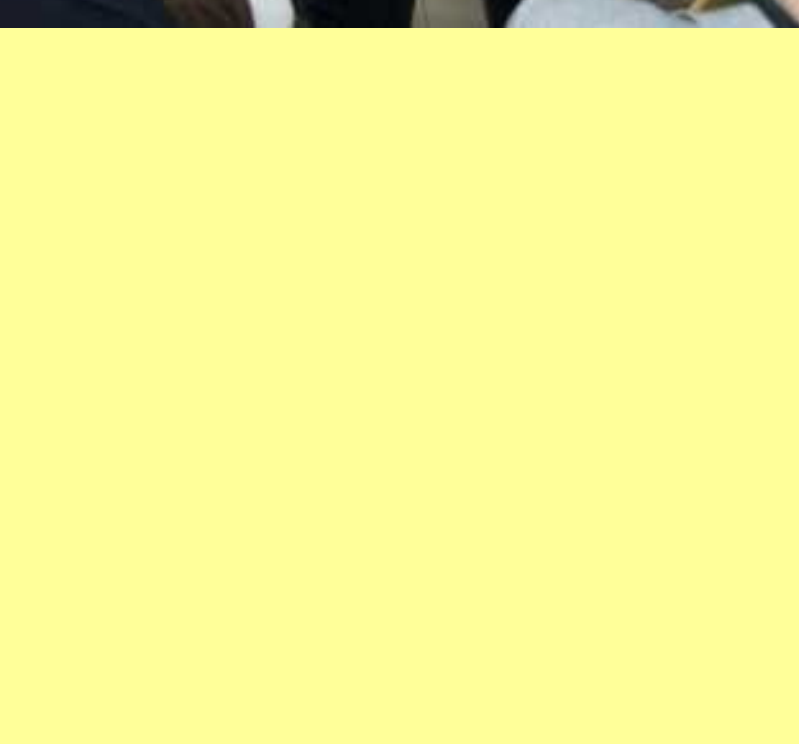
VI LIPIEC 1-15

LIPIEC VII
25
26
27

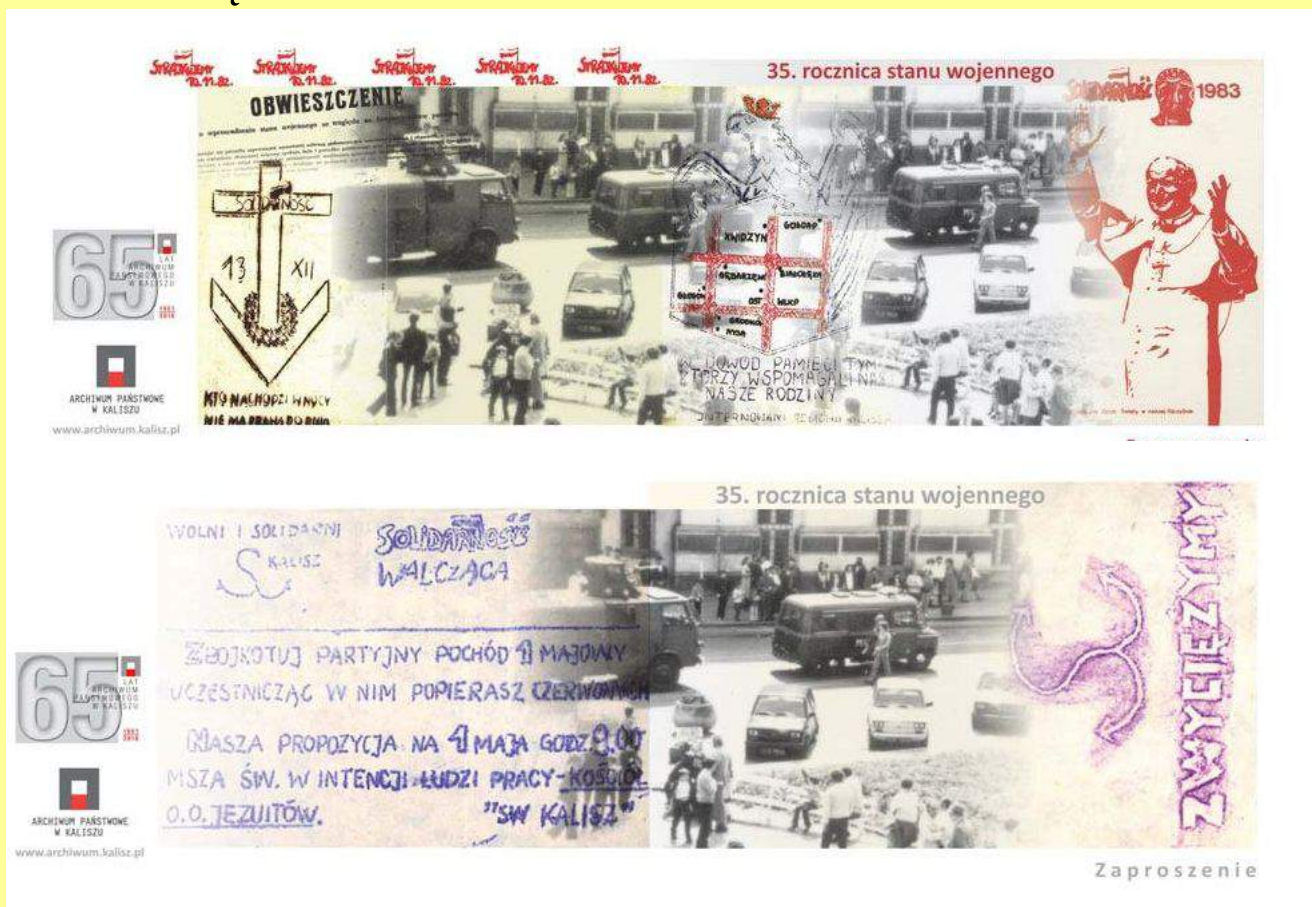

- W nawiązaniu do tematyki stanu wojennego APK zorganizowało cykl spotkań pt. „Gdy odwaga kosztowała”
- W ramach tego cyklu zorganizowano 3 spotkania z ciekawymi ludźmi, którzy zechcieli się podzielić swoimi wspomnieniami na temat lat 1981-1983 z młodzieżą

Gośćmi I spotkania byli: Mirosława Mencil i Edward Grzeliński –

kaliscy drukarze doby stanu wojennego.

Audytorium stanowiła m. in. młodzież z I Liceum Ogólnokształcącego w Kaliszu

Gośćmi II spotkania byli: Jacek Jakubowski i Maciej Pawlak – działacze Związku Młodzieży Demokratycznej na początku lat 80. XX w.

Wspomnieniom przysłuchiwała się młodzież z Zespołu Szkół Ekonomicznych w Kaliszu

W III spotkaniu udział wzięli: Henryk Piwowarczyk i Zdzisław Małecki – działający w Zarządzie Regionu NSZZ „Solidarność” Wielkopolska Południowa.

Ich wspomnieniom przysłuchiwała się młodzież z Zespołu Szkół Gastronomiczno-Hotelarskich w Kaliszu

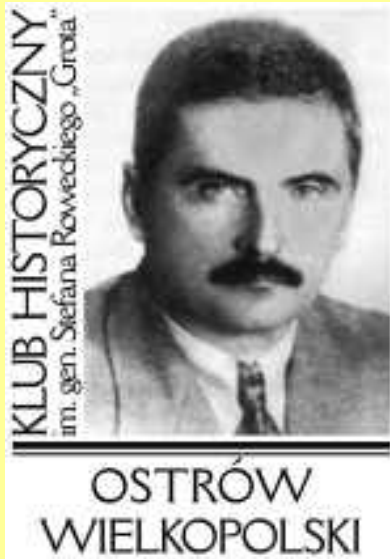

Łącznie, w cyklu pt. „Gdy odwaga kosztowała wzięło udział 67 uczniów z 3 szkół ponadgimnazjalnych

W nawiązaniu do tematyki stanu wojennego dr Grażyna Schlender wygłosiła wykład pt. „Prasa podziemna wydawana w stanie wojennym” w III Liceum Ogólnokształcącym w Ostrowie Wlkp.

Organizatorami spotkania był Klub Historyczny im. gen. Stefana „Grota” Roweckiego w Ostrowie Wlkp. oraz łódzki oddział IPN

W wykładzie wzięła udział młodzież z ostrowskich szkół: III Liceum Ogólnokształcące, Zespół Szkół Usługowych, Zespół Szkół Sióstr Salezjanek oraz Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Przygodzicach oraz przedstawiciele organizatorów.

V Marcowy Maraton Archiwalny

V MARCOWY MARATON ARCHIWALNY

65 LAT ARCHIWUM PAŃSTWOWEGO W KALISZU

2 marca godz. 12.00	Inauguracja V Marcowego Maratonu Archiwalnego Otwarcie wystawy przygotowanej przez Instytut Pamięi Narodowej Oddział w Łodzi pt. „586 dni stanu wojennego” z udziałem Pawła Spodenkiewicza z Referatu Edukacji Historycznej Oddziałowego Biura Edukacji Publicznej IPN w Łodzi. Podczas otwarcia prezentowana będzie także regionalna wystawa pt. „Stan wojenny w Kaliszu”. Okres stanu wojennego wspominać będą: Krzysztof Szac lider pleszewskiej „Solidarności”; Świętosław Fortuna prawnik, członek „S”, doradca Międzyzakładowego Komitetu Założycielskiego NSZZ „Solidarność”, następnie Zarządu Regionu w Kaliszu; Tadeusz Wolf współpracownik Ruchu Obrony Praw Człowieka i Obywatela, członek „S”; Włodzimierz Muth członek „S”, redaktor naczelny „Kaliskiego Włókniarza”.
9 marca godz. 12.00	Prelekcja Józefa Galanta pracownika WSK „PZL-Kalisz” i archiwisty rodzinnego oraz Anny Tabaki regionalistki, historyka sztuki, autorki wielu opracowań o mieście Kaliszu i regionie, w ramach akcji „Moje Archiwum Rodzinne” pt. „Saga rodu Galantów z Goliszewa”.
11 marca godz. 12.00	Spotkanie z darczyńcami, którzy przekazali swoje zbiory do zasobu APK w 2015 r.
17 marca godz. 12.00	Spotkanie założycielskie Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Archiwaliów.
18 marca godz. 12.00	Zebrań członków Stowarzyszenia Archiwistów Polskich Oddział w Kaliszu.
21 marca godz. 12.00	„Internet w służbie genealogii” – warsztaty w oparciu o stronę www.szukajwarchiwach.pl i Europejski Portal Archiwalny.
30 marca godz. 10.00	Szkolenie kancelaryjno-archiwalne dla podmiotów wytwarzających niepaństwowy ewidencjonowany zasób archiwalny. Ogłoszenie kolejnej edycji konkursu „Ad fontes! Odkrywamy tajemnice Kalisza i regionu kaliskiego”.

Imprezy zorganizowane w ramach Marcowego Maratonu Archiwalnego:

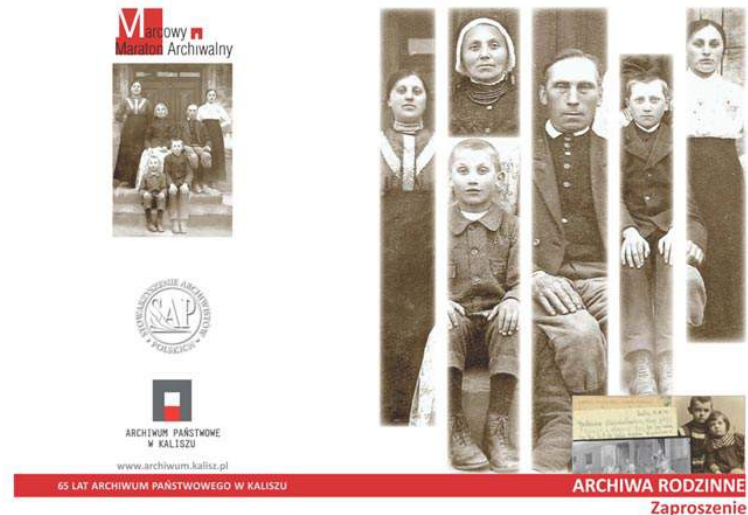
- wystawa „586 dni stanu wojennego”
- prelekcja Anny Tabaki i Józefa Galanta pt. „Saga rodu Galantów z Goliszewa” (Moje Archiwum Rodzinne)
- spotkanie z darczyńcami
- zebranie założycielskie Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Archiwaliów
- warsztaty dla młodzieży pt. „Internet w służbie genealogii”
- szkolenie kancelaryjno-archiwalne

W ramach MMA zorganizowaliśmy spotkanie w ramach akcji „Moje Archiwum Rodzinne”, „Saga rodu Galantów z Goliszewa”

W rolę prelegentów wcielili się: regionalistka i historyk sztuki Anna Tabaka oraz archiwista rodzinny Józef Galant.

Archiwum Państwowe w Kaliszu
oraz Stowarzyszenie Archiwistów Polskich Oddział
w Kaliszu

zapraszają w ramach cyklu
MOJE ARCHIWUM RODZINNE

na spotkanie pt.
Saga rodu Galantów z Goliszewa

Prelegenci:
Józef Galant – pracownik WSK „PZL-Kalisz” S.A.,
archiwista rodzinny
Anna Tabaka – regionalistka, historyk sztuki,
autorka wielu opracowań
o mieście Kaliszu i regionie

9 marca 2016 r.
godz. 12.00
Archiwum Państwowe w Kaliszu
ul. Poznańska 207

Prelegenci przedstawili losy rodziny Galantów od 1795 r., scharakteryzowali także zjazdy rodzinne, które odbyły się w 1977 r., 2005 r. i 2015 r.

Na ręce dr Grażyny Schlender przekazali pokaźne drzewo genealogiczne rodu Galantów.

Na corocznym spotkaniu z darczyńcami pojawiło się 22 ofiarodawców archiwaliów na rzecz APK

Dary stanowią 3823 j.a., tj. 1,3% naszego zasobu.
Są jednak najczęściej wykorzystywanymi materiałami w APK.
W 2016 r. darczyńcy przekazali nam 327 jednostek
inwentarzowych.

Na spotkaniu Urszula Zybura
zadeklamowała jeden ze swoich
wierszy.

Supermaratończyk Andrzej Jabłoński przekazał na rzecz APK zdobyte przez siebie medale, a Mateusz Przyjazny mapę dróg bitych i kolejowych Niemiec sprzed 1914 r.

Na koniec spotkania darczyńcy otrzymali w podziękowaniu wydawnictwa APK, wykonano także pamiątkową fotografię.

Z inicjatywy dr Grażyny Schlender w marcu 2016 r. odbyło się zebranie założycielskie Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Archiwaliów. Towarzystwo ma być zrzeszeniem naukowym o charakterze popularyzatorskim.

24 założycieli w głosowaniu wybrało Komitet Założycielski
Towarzystwa.

Komitet Założycielski: Świętosław Fortuna, Grażyna Schlender, Mariusz Kurzajczyk i Sławomir Woźniak. Towarzystwo zostało formalnie zarejestrowane w sądzie. Niebawem odbędzie się zebranie wyborcze.

W ramach MMA, młodzież z Gimnazjum Nr 1 w Kaliszu wzięła udział w warsztatach pt. „Internet w służbie genealogii”.

Zajęcia prowadził kierownik Oddziału I Gromadzenia i Ewidencji Materiałów Archiwalnych Grzegorz Waliś.

Młodzież została zapoznana z możliwościami portalu www.szukajwarchiwach.pl oraz Europejskiego Portalu Archiwalnego.

Tradycyjnie w marcu ogłaszamy kolejne edycje konkursu „Ad fontes! Odkrywamy tajemnice Kalisza i regionu kaliskiego”

ARCHIWUM PAŃSTWOWE
W KALISZU

Odkrywamy tajemnice Kalisza i regionu kaliskiego

I. CELE KONKURSU:

- zainteresowanie młodzieży historią Kalisza i regionu kaliskiego
- budzenie pasji poznawczej wśród uczniów
- popularyzacja zasobu Archiwum Państwowego w Kaliszu
- odkrywanie nieznanych tajemnic regionu kaliskiego

II. ORGANIZATOR:

Archiwum Państwowe w Kaliszu

Współorganizatorzy:

- Wydział Kultury i Sztuki, Sportu i Turystyki Urzędu Miejskiego w Kaliszu
- Starostwo Powiatowe w Kaliszu

III. ORGANIZACJA KONKURSU

1. Adresaci:

Konkurs będzie rozstrzygany w trzech kategoriach:

- uczniów szkół podstawowych
- uczniów gimnazjów
- uczniów szkół średnich

W zmaganiach konkursowych mogą rywalizować ze sobą drużyny wystawione przez szkoły, liczące maksymalnie do 3 osób. Szkoły mogą również wystawiać indywidualnych uczestników konkursu. Nad pracami wszystkich uczestników czuwa wyznaczony nauczyciel.

2. Zagadnienia

Wzorem lat ubiegłych zadaniem uczestników jest opracowanie trzech z pięciu tematów do wyboru:

- Stan wojenny w Kaliszu
- Władysław Kościelniak i jego działalność artystyczna
- Kaliski Rozmarek
- Archiwum Państwowe w Kaliszu widziane oczami dzieci i młodzieży
- Dziedzictwo rodzinny Fibigerów

3. Zadania

Podajemy pięć zagadnień, z których uczestnicy niezależnie od kategorii wiekowej wybierają do pracowania trzy. Te same zasady stosuje się zarówno do drużyn jak i indywidualnych uczestników. Pozostawiamy natomiast pełną dowolność jeśli chodzi o formę wykonania zadania. Zwracamy jednak uwagę na fakt, że dla Jury przede wszystkim liczy się nietuzinkowy pomysł zrealizowany w solidny sposób. Prace mogą mieć wymiar:

- plastyczny (plakat, makietka, obraz itp.)
- pisemny (tradycyjne opracowanie, album itp.)
- multimedialny (prezentacja multimedialna na nośniku CD/ DVD, strona internetowa, profil na portalu społecznościowym)
- audiolowizualny (film, wywiad radiowy, rekonstrukcja historyczna utrwalona na nośniku CD/ DVD)

4. Materiały źródłowe

Organizatorzy zostawiają uczestnikom pełną dowolność w wyborze materiału źródłowego wykorzystywanego do wykonania zadań konkursowych. Każda praca wymaga jednak podania źródeł, które do jej przygotowania zostały wykorzystane. Różnorodność źródeł i sposób ich wykorzystania będą mieć wpływ na ocenę pracy. Uczestnicy konkursu mogą skorzystać także z zasobu Archiwum Państwowego w Kaliszu. Istnieje możliwość samodzielnego sporządzania kopii fotograficznych materiałów archiwalnych przeglądanych w pracowni naukowej. Zapraszamy do odwiedzenia nas z aparatem fotograficznym.

5. Ocenianie

Archiwum Państwowe w Kaliszu powoła komisję, która dokona oceny zgłoszonych prac. Obligatoryjne dla wszystkich jest podanie: imienia i nazwiska autora/autorów pracy, imienia i nazwiska nauczyciela – opiekuna, nazwy szkoły zgłaszającej pracę, bibliografii. Uwaga! W przypadku prac zespołowych wszystkie elementy pracy muszą zawierać nazwiska całego zespołu. Prace, które nie będą zawierały powyższych danych nie będą oceniane.

6. Terminy

Prace należy przekazywać do siedziby Archiwum Państwowego w Kaliszu przy ul. Poznańskiej 207 do dnia 16 maja 2016 r. włącznie (codziennie, od poniedziałku do piątku, w godz. 8.00–16.00).

Podsumowanie konkursu nastąpi tradycyjnie podczas obchodów Święta Miasta Kalisza w czerwcu 2016 r. w sali recepcyjnej kaliskiego ratusza. O dokładnym terminie rozstrzygnięcia konkursu uczestniczące w nich szkoły zostaną powiadomione osobnym pismem. W razie pytań zapraszamy do kontaktu telefonicznego 62 767 10 22 bądź mailowego sekretariat@archiwum.kalisz.pl

Współorganizatorami konkursu jest Urząd Miejski w Kaliszu i Starostwo Powiatowe w Kaliszu.

**ARCHIWUM PAŃSTWOWE
W KALISZU**

**KONKURS *Ad fontes!*
Odkrywamy
tajemnice Kalisza
i regionu kaliskiego**

Archiwum Państwowe w Kaliszu serdecznie zaprasza dzieci i młodzież z Kalisza i regionu kaliskiego do wzięcia udziału w kolejnej edycji konkursu *Ad fontes! Zasady naszej imprezy są niezmiennie. Głównym zadaniem jest dotarcie do źródeł historycznych (także tych niekoniecznie powszechnie znanych) i przygotowanie w oparciu o nie opracowania w oryginalnej, nietuzinkowej formie. W tym roku inspiracją do przygotowania tematów było kilka rocznic, m.in. 35. rocznica wprowadzenia stanu wojennego w Polsce, 65 lat nieprzerwanej działalności Archiwum Państwowego w Kaliszu. W zeszłym roku pożegnaliśmy mistrza Władysława Kościelnika – gdyby żył, obchodziliby w tym roku 100. rocznicę urodzin. Rok 2016 stoi pod hasłem projektu „Muzyczny Kalisz”, któremu patronuje Prezydent Miasta Kalisza. Stąd nasza propozycja motywu związanego z dziedzictwem rodziny Fibigerów. Ostatni temat poświęciliśmy kaliskiemu Rozmarkowi. Współpracując na co dzień ze szkołami i organizując lekcje archiwalne w naszej siedzibie, nauczyciele i uczniowie często proszą o poświęcenie temu zagadnieniu szczególnej uwagi. Wychodząc naprzeciw zapotrzebowaniu, postanowiliśmy ten temat ująć w tegorocznej edycji konkursu.*

Zyczymy wszystkim owocnej pracy – ruszajcie do źródeł!

ARCHIWUM PAŃSTWOWE KALISZ
ul. 1100 ARCHIWUM PAŃSTWOWE W KALISZU

www.archiwum.kalisz.pl

Zmagania konkursowe odbywają się w trzech kategoriach wiekowych. W 2016 r. zgłoszono 27 prac (7 ze szkół podstawowych, 9 z gimnazjów i 11 ze szkół ponadgimnazjalnych).

Zadaniem uczniów jest przygotowanie pracy na jak najwyższym poziomie merytorycznym. Wiąże się to m. in. z przeglądaniem źródeł w pracowni naukowej APK.

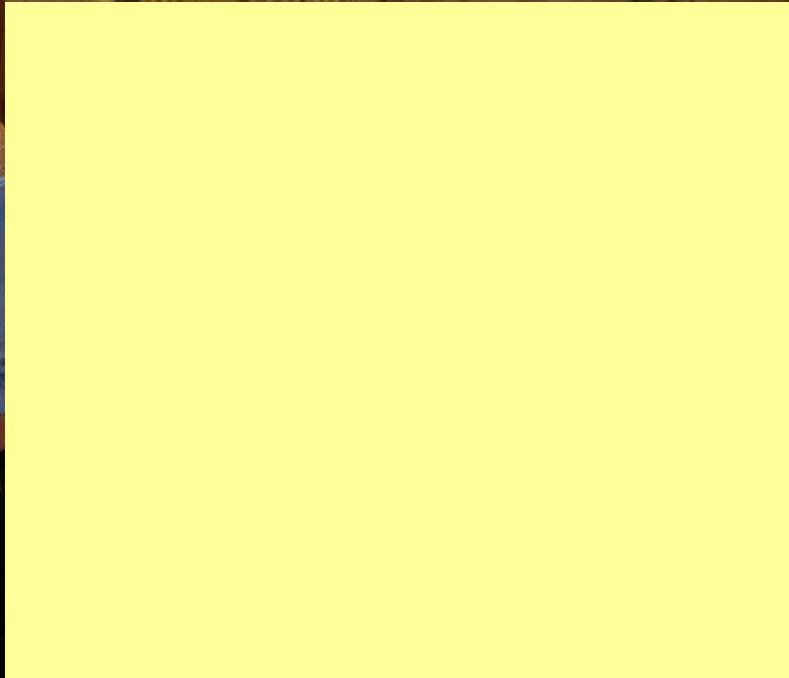

Warto jednak podjąć trud, by wziąć udział w podsumowaniu i wręczeniu nagród, które odbywa się w ramach obchodów Święta Miasta Kalisza w sali recepcyjnej kaliskiego ratusza, w uroczystej i podniosłej atmosferze.

Uroczystości towarzyszy prelekcja zaproszonego gościa. APK włączając się w projekt „Muzyczny Kalisz – wczoraj, dziś i jutro – 2016”, zaprosiło w charakterze prelegenta Jana Kiblera, dyrektora technicznego w Kaliskiej Fabryce Fortepianów i Pianin „Calisia” w latach 1978-1985.

Najważniejszym momentem dla dzieci i młodzieży jest jednak odczytanie protokołu i wręczanie nagród.

W naszym kalendarzu szczególnie ważnym dniem jest
9 czerwca – Międzynarodowy Dzień Archiwów

Święto odbyło się pod znakiem 225. rocznicy uchwalenia
Konstytucji 3 Maja

9 czerwca 2016 r. w APK otwarto wystawę „Ziemia Kaliska w dokumentach doby Sejmu Wielkiego” – zaprezentowano archiwalia pochodzące z zasobu Archiwum Państwowego w Poznaniu, m. in. z zespołów: Akta miasta Kalisza, Komisja porządkowa cywilno-wojskowa województwa kaliskiego, Księgi sądu i urzędu grodzkiego w Kaliszu. AP w Poznaniu reprezentował wicedyrektor dr hab. Krzysztof Strykowski oraz kierownik pracowni naukowej Jolanta Niezborąła.

Gośćmi specjalnymi w tym dniu byli także pracownicy Archiwum Głównego Akt Dawnych w Warszawie: kierownik Oddziału I Materiałów Archiwalnych dr Michał Kulecki i kierownik Oddziału V Informacji, Ewidencji i Udostępniania Zasobu Maria Sierocka-Pośpiech.

Dr Michał Kulecki opowiadał o oryginalnych egzemplarzy Konstytucji 3 Maja w zasobie AGAD.

Maria Sierocka-Pośpiech nakreśliła historię tegoż archiwum od 1808 r.

Ponieważ APK w 2016 r. obchodziło 65. rocznicę nieprzerwanego istnienia, Grzegorz Waliś w oparciu o prezentację multimedialną, omówił historię naszej placówki. Zaprezentowano także dorobek APK w dziedzinie popularyzacji.

Wykłady, prelekcje, pokazy

- dr Grażyna Schlender na ogólnopolskim spotkaniu Komisji Dziedzictwa i Historii Leśnictwa Polskiego Towarzystwa Leśnego w Ośrodku Kultury Leśnej w Gołuchowie omówiła nowoczesne metody korzystania z zasobów archiwalnych.
- Słuchacze poznali dostępne wewnętrzne bazy danych archiwum jak i ogólnodostępne

Pierwsze kroki samodzielnego wyszukiwania materiałów archiwalnych

Przebieg wyszukiwania

Krok 1. Zdecyduj, w którym archiwum chcesz szukać informacji. Upewnij się, że w wybranym przez Ciebie dniu ucownia będzie czynna. Warto sprawdzić komunikaty, dotyczące godzin zasobowych przerw w pracy czytelnia.

Krok 2. Wchodząc do archiwum, należy zabrać dowód tożsamości, a okrycia i torby należy pozostawić w hali. Do pracowni naukowej można wnieść tylko materiały niezbędne do pracy (notatnik, laptop, aparat cyfrowy).

Krok 3. Wyłącz lub wycisz telefon komórkowy.

Strona z wykorzystaniem Internetu

Krok 1. Wpisz w wyszukiwarce adres: www.szukajwarchiwach.pl

Krok 2. Zdecyduj, czy szukasz informacji we wszystkich archiwach czy tylko w wybranym. Sprawdź jakie materiały są dostępne online. Liczba sukcesywnie rośnie.

Krok 3. Wpisz we właściwe okienka interesujące Cię hasło przedmiotowe, datę, nazwisko, poszukiwana frazę itp.

23 czerwca 2016 r. dr Grażyna Schlender reprezentowała APK w III spotkaniu Forum Edukatorów Archiwalnych, które przebiegało pod hasłem „Film w edukacji archiwalnej, edukacja archiwalna w filmie”.

Dr Grażyna Schlender wygłosiła prelekcję w oparciu o prezentację multimedialną pt. „Kaliskie Archiwum Filmowe, czyli o alternatywnych lekcjach historii w Archiwum Państwowym w Kaliszu” (projekt realizowany w latach 2013-2015).

- w siedzibie APK zorganizowano w roku sprawozdawczym 9 pokazów konserwatorskich (8 dla dzieci i młodzieży oraz 1 dla bibliotekarzy)
  - Spotkania prowadziła dokumentalista Aneta Burchard
- Uczestnicy poznawali zasady profilaktyki i konserwacji akt – od czyszczenia, podklejania przedarć, na szyciu o prawie dokumentów skończywszy.

Lekcje archiwalne

- W 2016 r. w Archiwum Państwowym w Kaliszu przeprowadzono łącznie 31 lekcji archiwalnych. Wzięło w nich udział 436 uczniów i 31 opiekunów.
  - Podczas zajęć realizowano m. in. takie tematy jak: działalność Archiwum Państwowego w Kaliszu; Ziemia Kaliska w dokumentach doby Sejmu Wielkiego; Gaukinderheim w Kaliszu; Kaliskie Archiwum Filmowe, Kalisz wielokulturowy – dzielnica żydowska; Archiwalia dotyczące Koźminka.
- W ramach lekcji archiwalnych współpracowaliśmy z następującymi szkołami: Szkoła Podstawowa Nr 9 w Kaliszu, Szkoła Podstawowa w Zakrzynie, Szkoła Podstawowa w Koźminku, Szkoła Podstawowa Sióstr Nazaretanek w Kaliszu, Gimnazjum Nr 1 w Kaliszu, Gimnazjum Nr 2 w Kaliszu, Gimnazjum Nr 9 w Kaliszu, Gimnazjum KSO „Edukator” w Kaliszu, Gimnazjum w Brzezinach, Gimnazjum w Rajsku, I Liceum Ogólnokształcące w Kaliszu, II Liceum Ogólnokształcące w Kaliszu, Zespół Szkół Ekonomicznych w Kaliszu, Zespół Szkół Gastronomiczno-Hotelarskich w Kaliszu, Zespół Szkół Techniczno-Energetycznych w Kaliszu.

Lekcje na temat działalności APK

Lekcja archiwalne w oparciu o wystawę „Ziemia Kaliska w dokumentach doby Sejmu Wielkiego”

Gaukinderheim w Kaliszu

Wystawy on-line

Łącznie, w 2016 r. przygotowaliśmy 6 wystaw o charakterze wirtualnym. Zostały one zamieszczone na naszej stronie internetowej www.archiwum.kalisz.pl oraz w serwisie www.youtube.pl.

The screenshot shows the website's navigation menu on the left with categories like 'O Archiwum', 'Pracownia naukowa', 'Zalążanie spraw', 'Zasób', 'Dokumentacja', 'Biblioteka', 'Poradnik genealoga', 'Fotografie do identyfikacji', 'Jubileusz Archiwum', 'Wydawnictwa', and 'Edukacja'. The main content area is titled 'Wystawy on-line' and features three virtual exhibitions:

- "Odeszli, ale pamięć o nich pozostała..."** (Listopad 2016) with a photo of three men and a link to [Zobacz wystawę on-line](#).
- "Ad fontes! 2016"** (Sierpień 2016) with a map of Kalisz and a link to [Zobacz wystawę on-line](#).
- "Saga rodu Galantów z Goliszewa"** (Maj 2016) with a photo of a man and woman and a link to [Zobacz wystawę on-line](#).

The screenshot shows the YouTube channel page for 'archiwum panstwowe w kaliszu'. The channel banner features the archive's logo and a historical map. The page includes a 'Subskrybuj' button, a list of 'Przesłane filmy' (uploaded videos) such as 'Wywiad z przewodnikiem FTTK Barbarą Galubą' and 'Wywiad z przewodnikiem FTTK Elżbietą Sankiewicz', and a section for 'Utworzone playlisty' (created playlists) with thumbnails for various film collections.

Połknęła sztuczne zęby

Nocy dzisiejszej 32-letnia Sala Wajdenfeldowa, zamieszkała przy ul. Niskiej 35, połknęła protezę ze sztucznymi zębami. Nieszczęśliwą przewieziono na stację pogotowia skąd skierowano ją do szpitala żydowskiego na Czystem.

1. Nazwisko *Pacholek*

2. Imiona *Anna, Antonina*

3. Imiona rodziców i nazwisko paniętkiej matki *Anna i Wojciech*

4. Urodził się w dniu *10* m-ca *listopada* w r. *1887* w *Starym Kościelcu, gm. Krasne, pow. Krasno*

5. Wyznanie *Katolickie*

6. a) Stan cywilny
b) imię żony

7. Zawód i stanowisko w zawodzie *robotnik*

8. Przynależność państwowa *Polka*

9. Czy posiada dowód osobisty i jaki:
Nr. _____ wydany dn. _____
m-ca _____ r. przez _____

9. Inny posiadany dokument *wzrostowa karta*

10. Czy posiada dowód stwierdzający przynależność państwową i jaki:
Nr. _____
wydany dn. _____ m-ca _____ r. przez _____

W drodze na wesele rodzice pana młodego i krewny utonęli w torfowisku

W drugie święto Bożego Narodzenia odbywało się we wsi Grady gm. Męka, wesele wiejskie.

Na wesele śpieszyli rodzice pana młodego Wojciech Ciapa lat 46, Maria Ciapa lat 44 oraz krewny Antoni Spętany lat 28 zam. w Mnichowie gm. Męka.

Celem skrócenia drogi cała trójka będąca już pod dobrą datą po-

stanowiła przejść przez łąki - torfowiska.

W chwili gdy wymienieni przechodzili przez rów głębokości 3 metry, łódź załamał się i wszyscy wpadli do wody.

Będąc w stanie nietrzeźwym i nie mając z nikąd pomocy, utonęli

Zwłoki wydobyto w dniu 27 b. m. w godzinach przedpołudniowych.

Archiwalia z dreszczem i spod ciemnej gwiazdy

Mydło Regera

Rycz jak lew w puszczy, gryź
jak pantera,
Gdy w składzie zbraknie **MYDŁA
REGERA.**

**DOKTOR
BRON. RUSZCZYKOWSKI**

przybył do Kalisza i zamieszkał przy
ulicy Warszawskiej w domu W. Rze-
wuskiego, narożnym przy ulicy Po-
przeczno - Warszawskiej. Przyjmuje
chorych od godziny 8 do 10 rano i od
4 do 6 południu. Biednych bezpłatnie.
538—6-1

PERSIL
Czarujący urok
pięknych pończoszek
można zachować tak samo, jak
urodę, stosując tylko najlepsze
środki. Do prania delikatnych
pończoszek należy używać wy-
próbowanego Persilu. Persil bo-
wiem usuwa z łatwością brud,
chroniąc zarazem delikatną poń-
czoszkę oraz nadając jej pierwotną
elastyczność
i piękny
wygląd.

Pończoszki, podzielone według ko-
lorów, należy włożyć do zimnego
roztworu Persilu a (1 łyżka na
litry wody) i przeprać swo-
ją ręką, zwłaszcza swie-
żo.

**JEDYNE
DŁA
DZIECI**

Każda matka powinna zamiast nie da-
jącej pożywienia herbaty lub kawy da-
wać swym dzieciom **Kakao owsiane
WEDLA**, które, łącząc w sobie
łatwostrawność kleiku z przyjemnym
smakiem czekolady, jest idealnym po-
żywieniem dla dzieci. Dostać można w
znaczniejszych handlach kolonialnych
Kalisza.

Cukiernia
ALEKSANDRA SCHAUB
(dawniej Gussmanna)
W KALISZU 1036
poleca codziennie świeże
PĄCZKI.

Reklamowy Kalisz

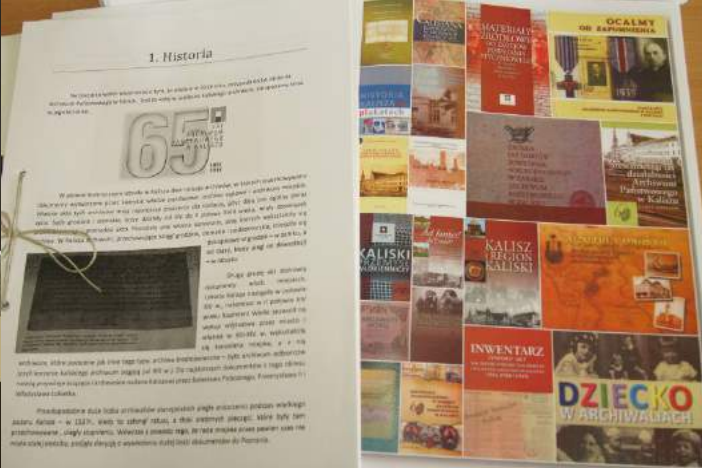
Saga rodu Galantów z Goliszewa

Rodzina Fibigerów-historia

na klawiszach zapisana

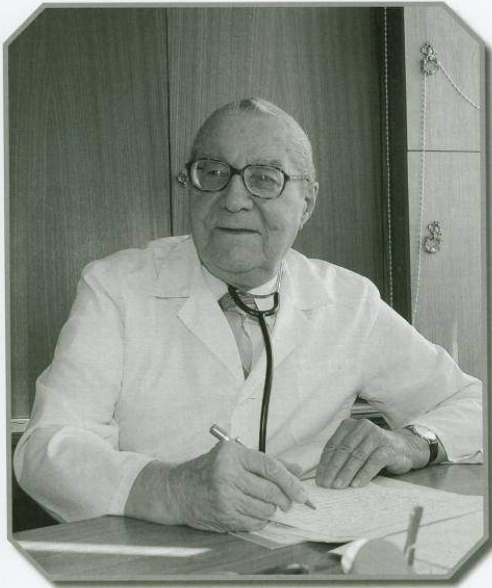
W 1918 roku powstała firma, która przetrwała do dziś...
W 1920 roku...
W 1921 roku...
W 1922 roku...

Ad fontes! 2016

Odszedł dr Sławomir Radoń Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych

bardzo pracowitym i świetnym organizatorem. 4 października 2007 r. gościł w Kaliszu w związku z odejściem na emeryturę dotychczasowej dyrektorki Archiwum dr Mirosławy Lisieckiej i powołaniu na to stanowisko dr Grażyny Schlender. Podczas swojego pobytu obejmował całe Archiwum, łącznie z magazynami, przeprowadził z pracownikami rozmowy, podczas których dał się poznać jako wysokiej klasy i przyjazny ludziom fachowiec.

15 lutego, po długiej chorobie zmarł w Krakowie Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych dr Sławomir Radoń. Urodził się 8 stycznia 1957 r. w Bierzwiach w województwie krakowskim. W 1979 r. ukończył studia na Wydziale Filozoficzno-Historycznym Uniwersytetu Jagiellońskiego, studiował zarówno w Archiwach Nationales w Paryżu i w Instytucie Józefa Piłsudskiego w Nowym Jorku. Zajmował się nie tylko historią i archiwistyką, ale także naukami politycznymi i religioznawstwem, w 1989 r. uzyskał tytuł dra nauk humanistycznych. Obronił dysertację na temat XVII-wiecznej literatury różnowierczej. Od 1984 r. był zatrudniony w Archiwum Państwowym w Krakowie, w 1991 r., po wygraniu konkursu, został dyrektorem tej placówki. W 1995 r. był założycielem i redaktorem naczelnym „Krakowskiego Rocznika Archiwalnego”. W latach 1995-2009 wchodził w skład Rady Archiwalnej przy Naczelnym Dyrektorzem Archiwów Państwowych. W 2006 r. wygrał ogłoszony przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego konkurs na Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych, następnie powołany został na to stanowisko przez Premiera RP. W 1999 r. wszedł w skład Kolegium Instytutu Pamięci Narodowej, któremu przewodniczył w latach 2000-2001 i 2004-2005. Był członkiem Rady Naukowej PAN i PAU. Jako Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych stworzył program modernizacji polskich archiwów.

Był człowiekiem nie tylko wielkiego serca, pracowitym i prawym, ale też pełnym humoru, lubił i opowiadał dowcipy góralskie, lubił też szybko jeździć samochodem. Był odznaczony Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski, od stycznia 2009 r. był członkiem Kapituły Orderu.

Został pochowany 22 lutego 2011 r. na Cmentarzu Salwatorskim w Krakowie. Będzie nam go brakowało.

Grażyna Schlender
Dyrektor Archiwum Państwowego w Kaliszu

Odeszli, ale pamięć o nich pozostała...

Archiwum Państwowe w Kaliszu

Strona Wiadomości Powiadomienia Statystyki Narzędzia do publikowania Ustawienia Pomoc

Archiwum Państwowe w Kaliszu @ap.kalisz

Strona główna

Lubisz to? Obserwowanie Więcej

Dowiedz się więcej

Archiwum Państwowe w Kaliszu dodał(a) nowe zdjęcia (3).

Opublikowane przez: Ania Zajac [?] · 14 października 2016 ·

Dzisiaj dzielimy się znakomitymi tekstami piosenek zespołu "Współczynnik Inteligencji" zgłoszonych na I Konfrontacje Rockowe w Kaliszu w 1983 r. 😊

Archiwalia pochodzą z zespołu Wojewódzki Dom Kultury w Kaliszu

"Spójrz za siebie"

I. Od lat słyszę wciąż to samo, że przez życie pójde sam, w telewizji dwóch mędrsi, mówi co ja robić mam, Wetęp do partii, żyj układnie 5 lat ciężką na malucha Czy nie mogą mnie zrozumieć, że nie będę ich słuchał

II. Będę gwiazdą piłki nożnej, lub aktorem w Hollywood, z Blackmorem nagram płytę, rzucę cały świat do stóp, kiedy zajrzą do kieszeni, będzie tam banknotów plik, w mercedesie mój kierowca, właśnie mi otwiera drzwi.

Ref. Spójrz w lustro, nie uciekaj ideały odrzuć w ką

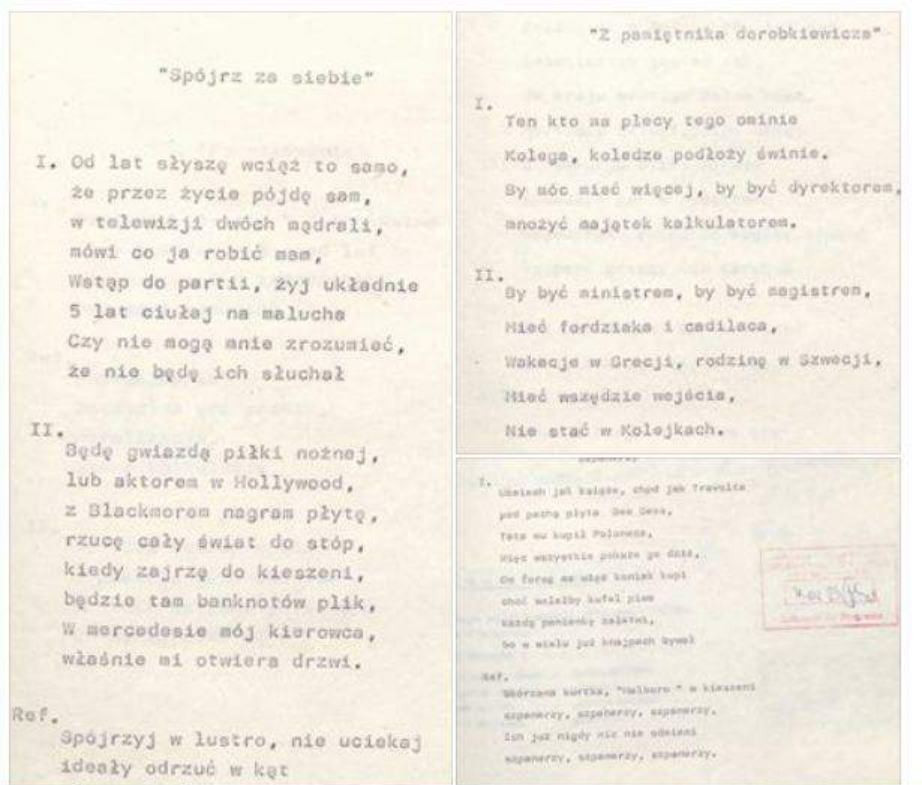
"Z pamiętnika dorobkiewiczze"

I. Ten kto na plecy tego omnie Kolega, koleżka podłoży świnię, By móc mieć więcej, by być dyrektorem, mnożyć majątek kalkulatorem.

II. By być ministrem, by być magistrzem, Niech fordziak i cadilaca, Wakacje w Grecji, rodzinę w Szwecji, Niech wszędzie wejście, Nie stać w Kolejkach.

III. Usłuchał jak król, chod jak Travolta, pod pachą płyta, Das Das, Tęta mu kupił Polonę, Niech wszystkie pokusa go dają, On foreg na waga kontak kupi choć wiałby kufał piew każdy panienkę załatwił, oo w szoku już krajem był

IV. Wórczka barta, "halburo" w klasenie szpanerzy, szpanerzy, szpanerzy. I on już nigdy nie nie obien szpanerzy, szpanerzy, szpanerzy.

Archiwum Państwowe w Kaliszu dodał(a) nowe zdjęcia (3).

Opublikowane przez: Ania Zajac [?] · 10 listopada 2016 ·

"Naród polski zrzucił ęta niewoli!"

Kalisz, dnia 15. listopada

Naród polski zrzucił ęta niewoli.

Studziesięcioletnie Dzieło wrogów naszych złośliwych sił żywe ciało w dzielnicach swa straż, - rozpadła się.

Wstaje Polska Wielka, - i sięga ku swej jasnej przyszłości budowniczą rękami swego ludu.

W tej potężnej chwili obejmują z woli Króla Polskiej męzko koniarza na Powiat Kalisko-Turecki.

Wzywam Was wszystkich obywateli! tej siły do współpracy i spokoju. Przychodź do Was z całym zasobem ducha i siły, abyśmy mogli zrealizować nasze cele.

Trudność - przyszłość Narodu i zachowanie jego dostojności i przetrwanie miasta i powiatu jest zapewniona.

Jych
Koniarza Powiatu.

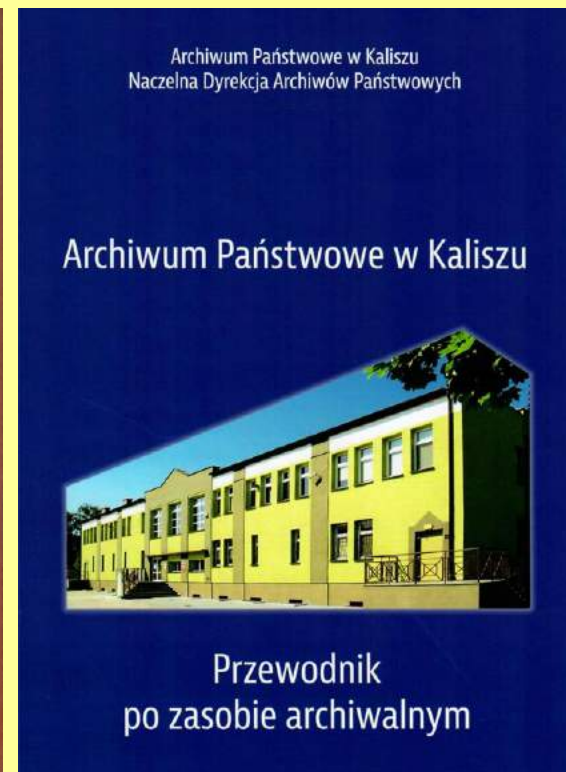
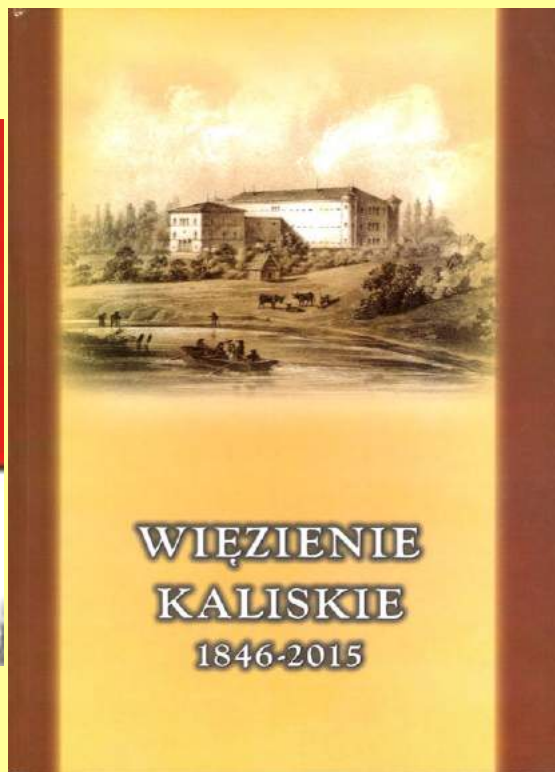

Zapraszamy do odwiedzenia naszego profilu w serwisie www.facebook.pl

Działalność wydawnicza

W 2016 r. Archiwum Państwowe w Kaliszu przygotowało 3 publikacje książkowe:

Nagrody dla laureatów konkursu „Ad fontes! Odkrywamy tajemnice Kalisza i regionu kaliskiego”

Uroczyste wręczenie nagród i wyróżnień dla laureatów konkursu „Ad fontes! Odkrywamy tajemnice Kalisza i regionu kaliskiego” odbyło się w sali koncertowej Kaliskiego Ratusza. Uroczystości w ramach konkursu zostały przeprowadzone w trzech spośród pięciu miasteczek, a były to: Stawiszyn w Kaliszu, Wodzisław Kościelny i Lipie w powiecie kaliskim, Kalisz Komarów, Anichów Państwowy w Kaliszu i Łódź w powiecie łódzkim. Wzięli udział w konkursie uczniowie z 11 miasteczek powiatu kaliskiego. W kategorii „Ad fontes!” wyróżniono: Anielinę...

Media o nas

Audycje radiowe: 63
 Audycje telewizyjne: 5
 Publikacje prasowe: 70
 Internet: 115

22 lipca w archiwaliach

■ Najciekawsze archiwalia z zasobu Archiwum Państwowego w Kaliszu związane ze świętem 22 lipca oglądać można na facebookowym profilu AP w Kaliszu.

Jak czytamy, najważniejszym świętem w okresie Polski Ludowej było Narodowe Święto Odrodzenia Polski, obchodzone właśnie 22 lipca na pamiątkę ogłoszenia Manifestu Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego. Był to dzień wolny od pracy. 22 lipca 1952 r. uchwalono Konstytucję PRL.

Archiwalia obejrzeć można na facebooku.com/apkalisz. Przy okazji zapraszamy do polubienia profilu facebookowego Archiwum Państwowego w Kaliszu. (ab)

Jak kiedyś kuszonka kaliszan reklamami w gazetach

Wystawa

Mariusz Kurzajczyk
m.kurzajczyk@glos.com

„Reklamowy Kalisz” to kolejna wystawa on-line przygotowana przez Archiwum Państwowe w Kaliszu.

Składają się na nią reklamy, które ukazywały się m.in. w „Kaliszaninie”, „Gazecie Kaliskiej”, „Gońcu Kaliskim”, czy „Expressie Kaliskim”. Ekspozycja pokazuje pewne zmienne trendy, jeśli chodzi o marketing reklamowy. Najwyżej ceny sobie bezpieczeństwo i zdrowie, a zatem najczęściej reklam dotyczy właśnie tych dziedzin.

Wystawa składa się z 59 obiektów - zgromadzonych w dziesięciu kategoriach: alkohol i inne używki; artykuły przemysłowe; kina i kabarety; kosmetyki i detergenty; odzież i obuwie; ubezpieczenia; usługi zdrowie; żywność. Przedstawione reklamy pochodzą z lat 1886-1931. ● ☉

Reklama moszczu z winogron w „Kaliszaninie” z 30 maja 1886 r.

08 tygodińnik NASZ REGION „Zima wasza, wiosna nasza”

- Spotkanie Klubu Historycznego w Ostrowie Wlkp. poświęcono prasie w stanie wojennym
- Wykład wzbogacony projekcją ulotek legalnych i podziemnych wygłosiła Grażyna Schlender

W spotkaniu w Ostrowie Wlkp. wzięli udział przedstawiciele organizacji kulturalnych z powiatu kaliskiego. W spotkaniu wzięli udział przedstawiciele organizacji kulturalnych z powiatu kaliskiego.

Więzienie już tylko w książce

W Archiwum Państwowym w Kaliszu odbyła się promocja książki „Więzienie kaliskie 1846-2014”

W Archiwum Państwowym w Kaliszu odbyła się promocja książki „Więzienie kaliskie 1846-2014” autorstwa Grażyny Schlender. Książka opowiada o historii więzienia w Kaliszu, które funkcjonowało w latach 1846-1914. W książce opisywane są warunki panujące w tym miejscu, a także losy więźniów. Wykład wzbogacony był projekcją ulotek legalnych i podziemnych, które były używane przez więźniów do komunikacji z zewnątrz. Wykład poprowadziła Grażyna Schlender, która jest autorką książki. Wykład odbył się w sali koncertowej Kaliskiego Ratusza. Wzięli udział w spotkaniu przedstawiciele organizacji kulturalnych z powiatu kaliskiego.

Fabryki Kalisza i okolic

W ramach obchodów jubileuszu 100-lecia powstania państwa polskiego w Kaliszu i okolicach odbyły się liczne imprezy kulturalne i artystyczne. W tym celu w dniach 12-14 lutego w siedzibie Muzeum w Kaliszu odbył się targ sztuki i rzemiosła. Wystawiono prace artystów z regionu, a także przedmioty wykonane w lokalnych warsztatach. Targ cieszył się dużym zainteresowaniem i przetrwał do późnych godzin wieczornych.

Grażyna Schlander
W tym roku w Kaliszu odbył się jubileusz 100-lecia powstania państwa polskiego. W tym celu w dniach 12-14 lutego w siedzibie Muzeum w Kaliszu odbył się targ sztuki i rzemiosła. Wystawiono prace artystów z regionu, a także przedmioty wykonane w lokalnych warsztatach. Targ cieszył się dużym zainteresowaniem i przetrwał do późnych godzin wieczornych.

W tym roku
W tym roku w Kaliszu odbył się jubileusz 100-lecia powstania państwa polskiego. W tym celu w dniach 12-14 lutego w siedzibie Muzeum w Kaliszu odbył się targ sztuki i rzemiosła. Wystawiono prace artystów z regionu, a także przedmioty wykonane w lokalnych warsztatach. Targ cieszył się dużym zainteresowaniem i przetrwał do późnych godzin wieczornych.

Internowania, szykany i listy gończe

Rozmowa z dr. Grażyną Schlander, dyrektorką Archiwum Państwowego w Kaliszu

W tym roku
W tym roku w Kaliszu odbył się jubileusz 100-lecia powstania państwa polskiego. W tym celu w dniach 12-14 lutego w siedzibie Muzeum w Kaliszu odbył się targ sztuki i rzemiosła. Wystawiono prace artystów z regionu, a także przedmioty wykonane w lokalnych warsztatach. Targ cieszył się dużym zainteresowaniem i przetrwał do późnych godzin wieczornych.

W tym roku w Kaliszu odbył się jubileusz 100-lecia powstania państwa polskiego. W tym celu w dniach 12-14 lutego w siedzibie Muzeum w Kaliszu odbył się targ sztuki i rzemiosła. Wystawiono prace artystów z regionu, a także przedmioty wykonane w lokalnych warsztatach. Targ cieszył się dużym zainteresowaniem i przetrwał do późnych godzin wieczornych.

Kąsek dla regionalistów i genealogów

Zainteresowani archiwaliami nie muszą już przegiąć inwentarzy i spisów w pracowni naukowej w godzinach pracy Archiwum Państwowego. Po wybraniu interesujących ich archiwaliów, mogą je zamówić rewersem znajdującym się na stronie internetowej

W tym roku w Kaliszu odbył się jubileusz 100-lecia powstania państwa polskiego. W tym celu w dniach 12-14 lutego w siedzibie Muzeum w Kaliszu odbył się targ sztuki i rzemiosła. Wystawiono prace artystów z regionu, a także przedmioty wykonane w lokalnych warsztatach. Targ cieszył się dużym zainteresowaniem i przetrwał do późnych godzin wieczornych.

Grażyna Schlander
W tym roku w Kaliszu odbył się jubileusz 100-lecia powstania państwa polskiego. W tym celu w dniach 12-14 lutego w siedzibie Muzeum w Kaliszu odbył się targ sztuki i rzemiosła. Wystawiono prace artystów z regionu, a także przedmioty wykonane w lokalnych warsztatach. Targ cieszył się dużym zainteresowaniem i przetrwał do późnych godzin wieczornych.

INFORMACJE

www.zyciekalisza.pl

Powstaje Kaliskie Towarzystwo Przyjaciół Archiwaliów

Zebrań założycielskie Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Archiwaliów w Kaliszu zorganizowano w siedzibie Archiwum Państwowego w Kaliszu w czwartek, 17 marca

W zamierzeniu ma to być złączenie naukowe o charakterze popularyzatorskim, a jednym z jego celów będzie popularyzacja wiedzy o archiwach, materiałach archiwalnych, archiwistyce i naukach pomocniczych oraz ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego. Inicjatorką powołania stowarzyszenia jest dyrektorka AP w Kaliszu dr Grażyna Schlander, która widzi potrzebę powołania organizacji społecznej wspierającej kaliskie placówki archiwalne w jej działaniach statutowych. *— Mam nadzieję, że Towarzystwo realizować będzie także swoje*

własne inicjatywy — powiedział G. Schlander. Na zebranie założycielskie przybyło 24 osoby zainteresowane działalnością w nowym stowarzyszeniu. Wzięło w nim udział wielu przedstawicieli lokalnych stowarzyszeń i klubów. W tym czasie ustalono cele i zadania nowego stowarzyszenia. W skład zarządu weszli: Grażyna Schlander (prez.), Maria Sierocka-Pospiech (wiceprez.), Maria Sierocka-Pospiech (wiceprez.), Maria Sierocka-Pospiech (wiceprez.), Maria Sierocka-Pospiech (wiceprez.).

Na zebranie założycielskie przybyło ponad 20 osób. To dobrze wróży rozwojowi się Kaliskiemu Towarzystwu Przyjaciół Archiwaliów

tygodnik/15

Byli kmieściami w Goliszewie, a ich wnuki inżynierami i naukowcami

Anna Tabaka i Józef Galant opowiedzieli w Archiwum Państwowym o swoich przodkach • Ród Galantów z Goliszewa liczy obecnie blisko tysiąc osób, rozsiansych po całej Polsce

W tym roku
W tym roku w Kaliszu odbył się jubileusz 100-lecia powstania państwa polskiego. W tym celu w dniach 12-14 lutego w siedzibie Muzeum w Kaliszu odbył się targ sztuki i rzemiosła. Wystawiono prace artystów z regionu, a także przedmioty wykonane w lokalnych warsztatach. Targ cieszył się dużym zainteresowaniem i przetrwał do późnych godzin wieczornych.

W latach 1868-1870, w Goliszewie w powiecie Ostrowiecki, w Archiwum Państwowym w Kaliszu. Zdjęcie z albumu pamiątkowego, przygotowanego przez Archiwum Państwowe w Kaliszu. Zdjęcie z albumu pamiątkowego, przygotowanego przez Archiwum Państwowe w Kaliszu.

W tym roku
W tym roku w Kaliszu odbył się jubileusz 100-lecia powstania państwa polskiego. W tym celu w dniach 12-14 lutego w siedzibie Muzeum w Kaliszu odbył się targ sztuki i rzemiosła. Wystawiono prace artystów z regionu, a także przedmioty wykonane w lokalnych warsztatach. Targ cieszył się dużym zainteresowaniem i przetrwał do późnych godzin wieczornych.

W tym roku
W tym roku w Kaliszu odbył się jubileusz 100-lecia powstania państwa polskiego. W tym celu w dniach 12-14 lutego w siedzibie Muzeum w Kaliszu odbył się targ sztuki i rzemiosła. Wystawiono prace artystów z regionu, a także przedmioty wykonane w lokalnych warsztatach. Targ cieszył się dużym zainteresowaniem i przetrwał do późnych godzin wieczornych.

W tym roku
W tym roku w Kaliszu odbył się jubileusz 100-lecia powstania państwa polskiego. W tym celu w dniach 12-14 lutego w siedzibie Muzeum w Kaliszu odbył się targ sztuki i rzemiosła. Wystawiono prace artystów z regionu, a także przedmioty wykonane w lokalnych warsztatach. Targ cieszył się dużym zainteresowaniem i przetrwał do późnych godzin wieczornych.

W tym roku
W tym roku w Kaliszu odbył się jubileusz 100-lecia powstania państwa polskiego. W tym celu w dniach 12-14 lutego w siedzibie Muzeum w Kaliszu odbył się targ sztuki i rzemiosła. Wystawiono prace artystów z regionu, a także przedmioty wykonane w lokalnych warsztatach. Targ cieszył się dużym zainteresowaniem i przetrwał do późnych godzin wieczornych.

Życie Kalisza nr 25

Ziemia kaliska w dokumentach doby Sejmu Wielkiego

W kaliskim Archiwum Państwowym otwarto wystawę zatytułowaną „Ziemia Kaliska w dokumentach doby Sejmu Wielkiego”. Ekspozycję zorganizowano z okazji 225. rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 maja. Wśród gości znaleźli się m.in. wicedyrektor Archiwum Państwowego w Poznaniu prof. UAM dr hab. Krzysztof Strykowski, kierownik pracowni naukowej tegoż archiwum Jolanta Nieborata, kierownik Oddziału V Informacji, Ewidencji i Udostępniania Zasad w Archiwum Głównym Akt Dawnych w Warszawie Maria Sierocka-Pospiech i kierownik Oddziału I Materiałów Archiwalnych z Okręsu Dawnej Rzeczypospolitej w AGAD dr Michał Kulecki. Zaprezentowano oryginalne XVIII-wieczne dokumenty związane z ziemią kaliską. Otwarcie wystawy połączone z prelekcją dotyczącą źródeł związanych z Konstytucją 3 maja w zasobach Archiwum Głównego Akt Dawnych. Przy tej okazji gości obejrzeli prezentację multimedialną nawiązującą do 65-lecia historii kaliskiego archiwum. **(ab)**

Spotkanie otworzyła dr Grażyna Schlander, dyrektorka Archiwum Państwowego w Kaliszu (z lewej), która wyjaśniła m.in. genezę Międzynarodowego Dnia Archiwów. Właśnie w tym dniu odbyło się otwarcie wystawy

Dr hab. Krzysztof Strykowski, kierownik pracowni naukowej tegoż archiwum Jolanta Nieborata, kierownik Oddziału V Informacji, Ewidencji i Udostępniania Zasad w Archiwum Głównym Akt Dawnych w Warszawie Maria Sierocka-Pospiech i kierownik Oddziału I Materiałów Archiwalnych z Okręsu Dawnej Rzeczypospolitej w AGAD dr Michał Kulecki. **(ab)**

Promocja wydawnictwa pt. „Fabryki Kalisza i okolic” – 6 października 2016 r.

- W uroczystości w charakterze gościa specjalnego wziął udział Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych dr Wojciech Woźniak.
- Publikacja omawia historię fabryk Kalisza i okolic z lat 1815-1989.
- Promocji towarzyszyła wystawa starych planów technicznych kaliskich fabryk i współczesnych zdjęć tych miejsc.
- Książka jest wynikiem współpracy APK z Muzeum Historii Przemysłu w Opatówku: autorem rysu historycznego kaliskiego przemysłu jest dr Jarosław Dolat; archiwalia zamieszczone w książce pochodzą z zasobu APK.
- Wydawnictwo zostało pozytywnie zrecenzowane przez prof. dr. hab. Kazimierza Badziaka
- W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele lokalnego samorządu: Starosta Kaliski Krzysztof Nosal, Wicestarosta Jan Kłysz, Anna Woźniak z Wydziału Kultury i Sztuki, Sportu i Turystyki UM w Kaliszu; dyrektor MBP w Kaliszu Adam Borowiak, dyrektor MOZK Sylwia Kucharska, darczyńcy, młodzież z Gimnazjum Nr 9 w Kaliszu.

„Więzienie kaliskie 1846-2015”

- Uroczysta promocja odbyła się 30 listopada 2016 r.
- Wzięli w niej udział m. in. Wiceprezydent Artur Kijewski, Zastępca Dyrektora Okręgowego Służby Więziennej w Poznaniu ppłk Ryszard Czapracki, Dyrektor Aresztu Śledczego w Ostrowie Wlkp. kpt. Waldemar Zaremba, były pracownik APK oraz wykładowca Centralnego Ośrodka Szkolenia Służby Więziennej w Kaliszu dr Karol Pawlak.
- Przygotowanie książki wymagało przeprowadzenia szerokiej kwerendy w archiwach na terenie całej Polski – dr Grażyna Schlender była odpowiedzialna za sieć archiwów IPN (Warszawa, Łódź, Poznań, Wrocław, Lublin), Edyta Pietrzak za AAN, AGAD oraz AP w Poznaniu, Anna Bestian-Zajac prowadziła poszukiwania w zasobie APK oraz instytucji kulturalno-naukowych na terenie Kalisza.
- Autorem rysu historycznego kaliskiego więzienia jest kierownik Oddziału II Opracowania i Udostępniania Materiałów Archiwalnych Edyta Pietrzak
- Materiały do części ilustracyjnej wybrała i opisała Anna Bestian-Zajac
- Książka została pozytywnie zrecenzowana przez dr. Andrzeja Kurka i płk. dr. Krystiana Bedyńskiego

Zaproszenie

WIĘZIENIE KALISKIE 1846–2015

Współpraca:

Prezydent Miasta Kalisza
Grzegorz Sapiński
i
Dyrektor Archiwum Państwowego w Kaliszu
Grażyna Schlender
zapraszają
na promocję książki pt.

WIĘZIENIE KALISKIE 1846–2015

W programie m.in.:

- wystąpienie Prezydenta Miasta Kalisza Grzegorza Sapińskiego
- wystąpienie Zastępcy Dyrektora Okręgowego Służby Więziennej w Poznaniu ppłk. Ryszarda Czaprackiego
- promocja książki pt. „Więzienie kaliskie 1846–2015” w oprac. mgr Edyty Pietrzak, kustosa Archiwum Państwowego w Kaliszu
- prezentacja źródeł do dziejów kaliskiego więzienia

30 listopada 2016 r., o godz. 12.00

Archiwum Państwowe w Kaliszu
ul. Poznańska 207
www.archiwum.kalisz.pl

„Archiwum Państwowe w Kaliszu. Przewodnik po zasobie archiwalnym”

- Autorem opracowania jest kierownik Oddziału I Gromadzenia i Ewidencji Materiałów Archiwalnych Grzegorz Waliś
- Głównym celem książki jest dostarczenie użytkownikom całościowej i wyczerpującej informacji o zgromadzonych w APK archiwaliach.
- Zespoły podzielono na grupy rzeczowe według klasyfikacji ustrojowej, stosowanej w bazie SEZAM lub systemie ZoSIA.
- Publikacja składa się z przedmowy obrazującej cele wydawnictwa, wstępu omawiającego dzieje archiwum i jego zasób, przewodnika, indeksów: rzeczowego, osobowego i geograficznego.
- Książka zebrała pozytywne recenzje autorytetów w dziedzinie archiwistyki prof. dr hab. Wiesławy Kwiatkowskiej i dr. hab. Krzysztofa Strykowski.
- Uroczysta promocja miała miejsce 9 lutego 2017 r.

Nagrody

6 października 2016 r. Kierownik Oddziału I Gromadzenia i Ewidencji Materiałów archiwalnych Grzegorz Waliś odebrał z rąk Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych dr. Wojciecha Woźniaka odznakę honorową „Za zasługi dla archiwistyki”. Odznaka została przyznana na wniosek dyrektora APK w podziękowaniu za wieloletnią pracę na rzecz Archiwum, szczególnie w zakresie gromadzenia materiałów archiwalnych i aktywnej działalności wydawniczej na rzecz regionu kaliskiego.

21 października 2016 r. Podczas inauguracji sezonu kulturalnego 2016/2017 w sali koncertowej Państwowej Szkoły Muzycznej II stopnia w Kaliszu wręczono coroczne Nagrody Prezydenta Miasta Kalisza. Z rekomendacji dyrektora APK dr Grażyny Schlender Nagrodę Prezydenta Miasta Kalisza w dziedzinie działalności na rzecz ochrony dziedzictwa narodowego otrzymała archiwistka Anna Bestian-Zajac. Nagrodę przyznano za zaangażowanie w edukację historyczną dzieci i młodzieży oraz inspirowanie prac badawczych podejmowanych przez młode pokolenie.

APK zdobyło 2. Miejsce w Polsce w konkursie na najlepszy scenariusz lekcji historii realizowanej poza szkołą. Konkurs zorganizowała Fundacja „Bo warto...”. Zwycięski scenariusz dotyczył zajęć na temat kaliskiego Gaukinderheimu – lekcja została przeprowadzona dla uczniów Szkoły Podstawowej Sióstr Nazaretanek w Kaliszu i to pracownicy szkoły postanowili zgłosić zajęcia do zmagania konkursowych.

SCENARIUSZ LEKCJI HISTORII

przygotowany na Konkurs na scenariusze lekcji w ramach II. części projektu „Bo warto pamiętać”

II miejsce

spośród placówek z całej Polski

autor: Anna Bestian Zajęc, współpraca – Joanna Kobusińska, nauczycielka historii w Szkole Podstawowej Sióstr Nazaretanek w Kaliszu

Temat zajęć: Germanizacja dzieci polskich w okresie II wojny światowej. Gaukinderheim w Kaliszu.

Lekcja przeprowadzona w Archiwum Państwowym w Kaliszu

klasa V. i VI. szkoły podstawowej

CEL:

- ▶ zapoznanie uczniów z metodami germanizacji polskich dzieci w czasie II wojny światowej

CELE OPERACYJNE:

Po skończonej lekcji uczeń potrafi:

- ▶ wyjaśnić znaczenie słowa germanizacja,
- ▶ podać przykłady działań germanizacyjnych
- ▶ określić zasięg terytorialny i chronologiczny germanizacji
- ▶ wyjaśnić pojęcia: wysiedlenie, przesiedlenie, obóz przejściowy, „dzikie rugi”, Lebensborn, Gaukinderheim
- ▶ wyciągać wnioski w oparciu o źródła historyczne: pisane, audiowizualne

METODY PRACY:

- ▶ dyskusja
- ▶ burza mózgów
- ▶ rozmowa nauczająca
- ▶ wykład
- ▶ praca ze źródłem historycznym

ŚRODKI DYDAKTYCZNE:

- ▶ wystawa pt. *Germanizacja dzieci polskich w okresie II wojny światowej. Gaukinderheim w Kaliszu*, składająca się z materiałów z zasobu Klasztoru Sióstr Nazaretanek, Muzeum Okręgowego Ziemi Kaliskiej oraz Archiwum Państwowego w Kaliszu
- ▶ prezentacja multimedialna przedstawiająca najcenniejsze archiwalia dotyczące germanizacji polskich dzieci
- ▶ nagrana relacja Marii Pińczewskiej, spisującej potajemnie nowe adresy germanizowanych dzieci

Część wstępna:

Powitanie uczniów przybyłych do Archiwum Państwowego w Kaliszu

Rekapitulacja wtórna:

- prowadząca wywołuje tzw. „burzę mózgów”. Zadaniem uczniów jest odpowiedź na pytanie, na czym polega germanizacja i czy wcześniej w naszej historii mieliśmy już z nią do czynienia
- uczniowie podają na zasadzie skojarzeń główne założenia polityki germanizacyjnej nazistów (wytonienie teorii istnienia rasy „nadludzi” i „podludzi”)

Wprowadzenie do tematu

- nakreślenie przez prowadzącą sytuacji politycznej w Polsce po 1 września 1939 r.
- wyjaśnienie podstawowych pojęć: wysiedlenie, przesiedlenie, obóz przejściowy i odniesienie ich do sytuacji Polaków i Żydów w czasie II wojny światowej

Lekcja właściwa

- prowadząca wygłasza krótki wykład na temat polityki przesiedlenia ludności polskiej na terenie Łodzi i Zamojszczyzny. Wyjaśnia przy tym, że inaczej traktowano ludność polską, a inaczej ży-

DZIAŁALNOŚĆ POPULARYZATORSKA W 2016 R.

**22 WYSTAWY (8 STACJONARNYCH, 6 ON-LINE, 8 MINI
EKSPOZYCJI W SERWISIE FACEBOOK)**

31 LEKCJI ARCHIWALNYCH

• 16 SPOTKAŃ I PRELEKCJI

• 2 KONKURSU

• 1 WARSZTATY

W 2016 r. współpracowaliśmy z 60 instytucjami:

- Naczelną Dyrekcją Archiwów Państwowych
- Urząd Miejski w Kaliszu
- Starostwo Powiatowe w Kaliszu
- Muzeum Historii Przemysłu w Opatówku
- Miejska Biblioteka Publiczna im. A. Asnyka w Kaliszu
- Archiwum Państwowe w Poznaniu
- Archiwum Państwowe w Radomiu
- Archiwum Państwowe w Łodzi
- Archiwum Akt Nowych

10. Narodowe Archiwum Cyfrowe
11. Archiwum Główne Akt Dawnych w Warszawie
12. Instytut Pamięci Narodowej w Warszawie
13. Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Łodzi
14. Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Poznaniu
15. Instytut Pamięci Narodowej Oddział we Wrocławiu
16. Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Lublinie
17. Wydział Pedagogiczno-Artystyczny w Kaliszu UAM w Poznaniu
18. Biblioteka Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Kaliszu
19. Polskie Towarzystwo Historyczne Oddział w Kaliszu

20. Stowarzyszenie im. H. Sutarzewicz w Kaliszu
21. Dom Dziecka w Kaliszu
22. Książnica Pedagogiczna im. A. Parczewskiego w Kaliszu
23. Centralna Biblioteka Więziennictwa
24. Muzeum Ziemiaństwa w Dobrzycy
25. Wielkopolskie Muzeum Niepodległościowe w Poznaniu
26. Teatr im. W. Bogusławskiego w Kaliszu
27. Okręgowy Inspektorat Służby Więziennej w Poznaniu
28. Muzeum Okręgowe Ziemi Kaliskiej
29. Redakcja gazety „Życie Kalisza”
30. Redakcja gazety „Ziemia Kaliska”

31. Radio „Centrum” Kalisz
32. Portal www.faktykaliskie.pl
33. Stowarzyszenie Archiwistów Polskich Oddział w Kaliszu
34. Ośrodek Kultury Leśnej w Gołuchowie
35. Komisja Dziedzictwa i Historii Leśnictwa Polskiego
Towarzystwa Leśnego
36. II Liceum Ogólnokształcące w Kaliszu
37. Zespół Szkół Ekonomicznych w Kaliszu
38. I Liceum Ogólnokształcące w Kaliszu
39. Gimnazjum Nr 1 w Kaliszu
40. Zespół Szkół Gastronomiczno-Hotelarskich w Kaliszu
41. Zespół Szkół w Rajsku

42. Gimnazjum w Brzezinach
43. III Liceum Ogólnokształcące w Kaliszu
44. Zespół Szkół Sióstr Salezjanek w Ostrowie Wlkp.
45. Zespół Szkół Usługowych w Ostrowie Wlkp.
46. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Przygodzicach
47. Gimnazjum Nr 2 w Kaliszu
48. Szkoła Podstawowa Nr 9 w Kaliszu
49. Szkoła Podstawowa w Zakrzynie
50. Szkoła Podstawowa Sióstr Nazaretanek w Kaliszu
51. Gimnazjum KSO „Edukator” w Kaliszu
52. Szkoła Podstawowa Nr 1 w Kaliszu
53. Szkoła Podstawowa Nr 10 w Kaliszu

54. Szkoła Podstawowa Nr 14 w Kaliszu
55. Szkoła Podstawowa Nr 16 w Kaliszu
56. Gimnazjum Nr 9 w Kaliszu
57. Szkoła Podstawowa w Koźminku
58. Zespół Szkół Techniczno-Energetycznych w Kaliszu
59. Gimnazjum Nr 4 w Kaliszu
60. Gimnazjum Nr 7 w Kaliszu

KADRY

Stan zatrudnienia

↓rodzaj działalności ↓	zatrudnienie	
	etaty	osoby
Archiwalna	8,5	10
Naukowa	—	—
Konserwacja	—	—
Administracja	3,75	4
Obsługa	6,5	7
Razem:	18,75	21
OGÓŁEM:	18,75	21

Stażyści, praktykanci, wolontariusze

	liczba osób	czas pracy
stażyści	0	-
praktykanci	1	120 h
wolontariusze	6	692 h
RAZEM	7	812

Stan wykształcenia pracowników APK

Studia wyższe			studia podyplomowe		
archiwistyczne	historyczne	inne	archiwistyczne	historyczne	inne
7	2	7	1	-	5

Szkolenia pracowników

- Dyrektor APK dr Grażyna Schlender – udział w 2 naradach dyrektorów archiwów państwowych w NDAP; szkoleniu w Krajowej Szkole Administracji Publicznej w Warszawie odnośnie Kodeksu Postępowania Administracyjnego, ustawy o dostępie do informacji publicznej
- pracownicy Działu Administracyjno-Gospodarczego – m. in. szkolenie z: finansowania i realizacji inwestycji budowlanych z budżetu państwa; zmian w prawie pracy; udzielania zamówień poniżej 30 000 Euro; nowych rozwiązań w systemie Progman Płace”; Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych.
- pracownicy merytoryczni – spotkanie koordynatorów systemu ZoSIA, szkolenie dla pracowników nadzoru archiwalnego, szkolenie z Ustawy o ponownym wykorzystaniu informacji sektora publicznego, szkolenie pt. „Przygotowanie na wypadek katastrofy”, szkolenie z zakresu obsługi systemu ZoSIA – ogólne i praktyczne.
- Oprócz tego na bieżąco przeprowadzamy szkolenia wewnętrzne – z obsługi centrali alarmowej, komory laminarnej na potrzeby pracowni konserwatorskiej, szkolenie obronne i trening Stałego Dyżuru

REMONTY, ZAKUPY

- Zakupiono nowy serwer oraz zasilacze UPS, wymieniono także dyski macierzy. Koszt tych zakupów to 24 905,04 zł.

W pracowni konserwatorskiej przeprowadzono prace remontowe polegające na wymianie płytek podłogowych, malowaniu ścian bocznych.

Pracownię konserwatorską doposażono w stanowisko do czyszczenia akt.
Zakupiono komorę laminarną za kwotę 29 028, 00 zł

Plany, plany...

- udział w Obchodach Roku Stefana Szolca-Rogozińskiego
- opublikowanie inwentarza zespołu Komenda Powiatowa Policji Państwowej w Kaliszu wraz ze skanami archiwaliów
- Uczczenie 100. rocznicy internowania legionistów w Szczypiornie
- prace nad projektem „Calisiana rozproszone w archiwach kościelnych”

Dziękuję za uwagę